

© T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı
Kùtùphaneler ve Yayınlar Genel Mùdùrlùđù

Eser Adı: Safvetî Mehmet Çelebi Dîvânçesi
Mùellifi: Esad-zâde Mehmet Safvetî Efendi
Hazırlayan: Bilal Gùzel
Yayın Yılı: 2018
ISBN: 978-975-17-4041-0
Ana Yayın Numarası:3590
Kùltür Eserleri Dizisi-584

Adres: Anafartalar Mahallesi, Cumhuriyet
Caddesi, No: 4, B-Blok, 06030 Ulus/ANKARA
Telefon: 00 90 312 3099001
Faks: 00 90 312 3098998
e-posta: yaphaz@kulturturizm.gov.tr

www.kulturturizm.gov.tr-
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>

SAFVETÎ MEHMET ÇELEBİ
DÎVÂNÇESİ

Hazırlayan
Bilal GÜZEL

Ankara
2018

SAFVETÎ'NİN HAYATI, ESERİ VE ŞAİRLİĞİ

A. HAYATI:

Asıl adı Mehmet'tir. Kaynaklarda Esad-zâde Mehmet Efendi olarak anılır¹. Safvetî, Hoca Sadeddin Efendi'nin torunlarından. Nail Tuman, şairin künyesini Es'ad-zâde Mehmed Safvetî Efendi bin Es'ad-zâde Ârif Mehmed Efendi bin Şeyhülislam Es'ad Mehmed Efendi bin Şeyhülislam Hoca Sadeddin olarak verir². Kaynaklarda Safvetî'nin doğum tarihi hakkında bilgi bulunmaz. Safvetî, 1075/1663-64 yılında vefat eder. Sicill-i Osmanî'de Safvetî'nin öldüğünde yaşının elliye yakın olduğu kayıtlıdır³. Buna göre Safvetî 1613-1618 yıllarında doğmuş olmalıdır.

Kaynaklarda Safvetî'nin aldığı eğitime dair de herhangi bir bilgi yer almaz. Ancak Safvetî'nin kadılık ve müderrislik yaptığı belirtilir. Safvetî, en son Yenişehir Kadılığı yapmıştır. Bu görevden azedildikten sonra ölünceye kadar başka bir görev yapmaz. Mezarı Eyüp'tedir. 18. Yüzyıl şairlerinden Bezmî Abdülkerim Efendi, Safvetî'nin ölümüne “*Safvetî nûş eyledi câm-ı ecel*” mısraını tarih düşürür⁴.

B. ESERİ:

Dîvânçe:

Safvetî'nin bilinen tek eseri divançesidir. *Safvetî Divançesi*'nin Biri Süleymaniye diğeri Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde olmak üzere iki nüshası bulunmaktadır.

a. Şiir Sayıları ve Nazım Şekilleri:

Safvetî, şiirlerini dört faklı nazım şekli ile yazmıştır. Bunlar kaside, gazel, rubai ve kıtadır. *Safvetî Dîvânçesi*'nde 5 kaside, 96 gazel, 3 rübai ve 2 kıta bulunmaktadır. Divançenin her iki nüshasında da kasidelerde başlık yer almaz. Safvetî, 1. ve 2. Kaside'de Şeyhülislam Bahâyî Efendi'nin adını anıp ona dua ederken diğ

¹ Bilal Güzel (2014). “Safvetî, Mehmet Çelebi”. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2849> [Erişim Tarihi: 12.04.2018]

² Cemal Kurnaz ve Mustafa Tatçı (hzl.) (2001) *Mehmet Nâil Tuman, Tuḥfe-i Nâilî*. C. I. Ankara: Bizim Büro Yay. 562.

³ Nuri Akbayar ve Seyit Ali Kahraman (hzl.) (1996). *Mehmed Süreyya Sicill-i Osmânî*. C.V. İstanbul: Tarih Vakfı Yay. 48.

⁴ Cemal Kurnaz ve Mustafa Tatçı (hzl.) (2001) *Mehmet Nâil Tuman, Tuḥfe-i Nâilî*. C. I. Ankara: Bizim Büro Yay. 562.

kasidelerde her hangi bir kişinin adını anmaz. *Safvetî Divânçesi*'nde yer alan 4. Kaside, dönemim sadrazamlarından birine sunulmuştur ancak Safvetî, bu sadrazamın kim olduğunu belirtmez. Kasidenin aşağıda yer alan son beytinde şair memduhunun sadrazamlık makamında sürekli kalması için dua eder:

Dâ'imâ şadr-ı sa'âdetde ola bende-nüvâz

Eyleye hâzret-i Hâk zât-ı şerifin ekrem(K 4/35)

Safvetî, Arapça ve Farsça müstakil şiir yazmamıştır. Divançede yer alan beşinci Kasidenin sadece 24-27. beyitlerini Farsça yazmıştır. Yetmiş yedinci Gazelin 7. beytinin 2. mısramını ise Arapça yazmıştır.

b. Nüsha Tavsifi:

1. Süleymaniye Kütüphanesi Nüshası (SÜ): *Safvetî Divânçesi*'nin bilinen iki nüshasından birisi Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi Koleksiyonu No. 3515/5 numarada kayıtlıdır. Toplam 17 varak olan nüsha 290x98 mm. ölçülerinde talik yazı ile yazılmıştır. Nüshada sayfalarda bulunan satır sayısı değişmektedir.

2. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi (TK): *Safvetî Divânçesi*'nin elde bulunan ikinci nüshası Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Hazine Ktb. 962/4 numarada kayıtlıdır. Toplam 13 varak olan nüsha 160x88 mm. ölçülerinde talik yazı ile yazılmıştır. Nüshada her bir sayfada 19 satır yer almaktadır. Bu nüshada Safvetî'nin şiirlerinin tamamı yer almamaktadır.

C. ŞAIRLİĞİ

Tezkilerde Safvetî'nin şairliğine dair fazla bilgi yer almaz. Yalnızca Güftî, *Teşrifâtü's-Şuarâ*'da Safvetî'nin yeni nükteler ve mazmunlar bulan, söylenmedik hayallerle şiir yazan bir şair olduğunu söylemiş ve onu abartılı ifadelerle övmüştür⁵.

Safvetî'nin şiiri hakkında bilgi veren Güftî, onun zemin şiirler yazdığını belirtmektedir⁶. Safvetî de yazdığı şiirlerin yeni olduğunu belirtmektedir:

Köhnedir resm-i suhan-sencân-ı âyîn-i kühen

Şafvetî bu tâze şi'r-i dil-nişînim tâzedir(G 23/5)

Safvetî, divançesine başlarken ilk iki beyitte şiirde yenilik yapmak isteğini ve yeni manalar söylemek istediğini belirtmekte böylece yeniliği manada değişiklik olarak

⁵ Kaşif Yılmaz (hzl.) (2001). *Güftî ve Teşrifâtü's-Şu'arâsı*. Ankara: AKM Yay. 162-163.

⁶ Kaşif Yılmaz (hzl.) (2001). *Güftî ve Teşrifâtü's-Şu'arâsı*. Ankara: AKM Yay. 163.

algılamaktadır. Aşağıda yer alan 1. Kasidenin ilk iki beytinde şair kendisine seslenerek “nev-nağme ve nev-beyân” şiirler yazmasını istemektedir:

Bu demde ey dil-i nev-nağme-i sühan-pîrâ

Zamân zamân yine ol ‘ andelîb-i nükte-serâ(K 1/1)

Ma‘ âni-i sühanuñ nev-beyân-ı i‘ câz it

Zebân-ı hâmeñi kııl nükte-senc-i hüsn-i edâ(K 1/2)

Safvetî’nin şiirlerinde en çok işlediği temalardan birisi meyhane “meyhane gezip şarap içmek ve gül ve lale bahçelerinde yapılan eğlence meclislerine katılmak”tır. Şarap redifli iki tane gazel yazan Safvetî, bu şiirlerde sevgilinin dudağı şarabı hatırlattığını söyler şarabı olumlar ve arzuladığını belirtir.

Lebüñ añılsa eder gönülüm ârzü-yı şarâb

Dimâğ-ı cânı eder ğuşşa-rîz bü-yı şarâb(G 5/1)

Safvetî’nin şiirlerinde Arapça ve Farsça kelimeler yoğunluktadır. Dönemin genelinde olduğu gibi hemen hemen hiç Türkçe eskicil ögeye rastlanmaz. Şiirlerde yer alan Türkçe deyim sayısı da oldukça azdır. Şiirlerinde ikili, üçlü ve dörtlü Farsça tamlamaları sıklıkla kullanılır, bazen mısraların tamamı tek bir tamlamadan oluşur. Bu yönüyle Safvetî’nin şiirlerin dili, Sebk-i Hindî şiir diline benzemektedir. Aşağıdaki örnek beyitler Farsça zincirleme tamlama ile kurulmuştur:

Dem-â-dem sūziş-i tâb-ı ruḥuñdur şaḥn-ı sīnemde

Gül-i ḥurşîd-i dâğım reşk-i gülzâr olmağa bâ‘ is(G 7/3)

Telḥî-i infî‘âl-ı ḥūn-ı ciger

Neşve-engîzî-i şarâbımdır(G 29/4)

Zehr-âb-ı nūş-ı bezmgeh-i ḥasret-i lebüñ

Bir mestdir ki neşve-i cām-ı Cem istemez(G 37/2)

Safvetî’nin şiirlerinde Nef’î’nin etkisi açıkça görülmektedir. Örneğin:

Esdi nesîm-i nev-bahâr açıldı güller subh-dem

Açsın bizim de gönlümüz sâkî meded sun Câm-ı Cem (Nefî)⁷

Beytine benzeyen şu beyti söyler:

Esdi nesîm-i dil-güşâ dillere geşt-i gül gelür

Sâkî dem-i neşâtdır hâtırâ câm-ı mül gelür (G 27/1)

Nefî'nin Sultan Murad için yazdığı meşhur bahariyesinin yukardaki ilk beyti ile *Safvetî Dîvânçesi*'nin 27. Gazelinin ilk beyti hem söyleyiş hem de anlam yönüyle bir birine çok benzemektedir. Nefî'nin gazellerinde görünen redd-i matla Safvetî'de de yer alır. Safvetî, 27, 35, 65 ve 68. gazellerinde redd-i matla sanatını yapmıştır. Biz bunun Nefî'nin etkisi ile olduğu kanaatindeyiz. Nitekim Nefî'nin redd-i matla yaptığı 45. Gazeli ile Safvetî'nin redd-i matla yaptığı 35. Gazeli bir birine benzemektedir:

“*Erişdi bahâr oldu yine hemdem-i nevrûz*”

Şâd etse n'ola dilleri câm-ı Cem-i nevrûz (Nefî)⁸

“*Şubh-dem bād-ı bahâr-ı nev-rûz*”

Eyledi gülleri gülşen-efrûz (G 35/1)

Her iki şairin de redd-i matla yaptığı gazellerin ilk mısraına bakıldığı zaman Safvetî'de Nefî'nin etkisi açık bir şekilde görülmektedir.

Safvetî'nin şiirlerinde dikkat çeken özelliklerden bir tanesi dinî-tasavvufî unsurlar hemen hemen hiç kullanılmamış olmasıdır. Tevhit, naat gibi dini şiirler yazmayan Safvetî, diğer şiirlerinde de estetik ve mecaz unsuru olarak da dinî-tasavvufî kavramlara yer vermemiştir.

⁷ Metin Akkuş (hzl.) (1993). *Nefî Dîvânı*. Ankara: Akçağ Yay. 94.

⁸ Metin Akkuş (hzl.) (1993). *Nefî Dîvânı*. Ankara: Akçağ Yay. 302.

KAYNAKÇA

Abdulkadiroğlu, Abdulkerim (hızl.) (1985). *İsmâil Belîğ Nuhbetü'l-Âsâr li-Zeyli Zübdeti'l-Eşşâr*. Ankara: Gazi Ünı. Yay.

Akbayar, Nuri ve Seyit Ali Kahraman (hızl.)(1996). *Mehmed Süreyya Sicill-i Osmânî*. C.V. İstanbul: Tarih Vakfı Yay.

Akkuş, Metin (hızl.) (1993). *Nef'î Dîvânı*. Ankara: Akçağ Yay.

Aksoyak, İ. Hakkı (2008). "Osmanlı Şairlerinin 'Aruz Tasarrufları' ve Araştırmacıların Gereksiz Müdahaleleri". *Turkish Studies* 3/6: 388-403.

Güzel, Bilal (2014). "Safvetî, Mehmet Çelebi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2849> [Erişim Tarihi: 12.04.2018]

Kurnaz, Cemal ve M.Tatçı (hızl.) (2001). *Mehmet Nâil Tuman, Tuhfe-i Nâilî*. C. I. Ankara: Bizim Büro Yay. 562.

Safvetî. *Dîvân*. Süleymaniye Kütüphanesi, Esad Efendi Ktp. Nu: 3517/5.

Safvetî. *Dîvân*. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Hazine Ktb. Nu: 962/4.

Yılmaz, Kaşif (hızl.) (2001). *Güftü ve Teşrifâtü 'ş-Şu'arâsı*. Ankara: AKM Yay. 162-163.

Zavotçu, Gencay (hızl.) (2009). *Rızâ Tezkiresi, İnceleme-Metin*. İstanbul: Sahhaflar Kitap Sarayı Yay.

DİVÂN-I ŞAFVETİ EFENDİ

[1b] **Kaşide 1⁹**

[Mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün]

- 1 Bu demde ey dil-i nev-nağme-i sühan-pîrâ
Zamân zamân yine ol ' andelîb-i nükte-serâ
- 2 Ma' ânî-i sühanuñ nev-beyân-ı i' câz it
Zebân-ı hâmeñi kııl nükte-senc-i ħüsn-i edâ
- 3 Nevâ-yı dil-keşîñ itsün bu köhne gülşende
Hezâr-ı zemzeme-i tâze-nağş-ı reşk-efzâ
- 4 Tamâm-ı ħükm-nikât-ı leb-i Mesîĥâyı
Nefes nefes dem-i cân-baĥşuñ eylesün icrâ
- 5 Mezâğ-ı cânê taĥberzed-feşân-ı i' câz ol
Mişâl-i tûĥî-i şekker-sitân seĥer-ârâ
- 6 'Ale'l-ĥuşuş o gevher-fürüz-ı ma' nâsın
Nikât-ı nazmîña dil-beste lü'lü'-i lâ'lâ
- 7 Zülâl-i menba' -ı feyz-âşinâ-ı taĥ uñdur
Tarâvet-efgen-i ezhâr-ı gülşen-i ma' nâ
- 8 Şabâ yer eylese ta' lîm-i nükte-i enfâsîñ
Olurdu ġonce-i dem-beste bülbül-i ġüyâ

⁹ Bu kaside SÜ'de kayıtlıdır.

- 9 Şarīr-i ḥāmeñ ile olsa Zühre hem-āheng
Şunardı dā'ire-i mihri destine 'Īsā
- 10 Debīr-i çarḥ eger bulsa nüṣḥa-i eṣerüñ
'Aceb degil zer-i ḥūrşīdi ḥall idüp meṣelā
- 11 Kitābe-i der-i gerdūna itse ta' zīmā
Hezār-ı kūşış-i diḳḳat-fezāyile inşā
- 12 Revā mıdır ya bu deñlü süḥanda māhir iken
Mahāret-i hüner-i zātīñ olmaya peydā
- 13 Zamānıdır ele al ḥāmeñi hüner göster
'Aşā-yı mu' cize-zāy-ı kef-i Kelīm-āsā
- 14 O şadr-ı fāzıl-ı yektānıñ eyle medḥinde
Zebān-ı ḥāme-i siḥr-āferini mu' cize-zā
- 15 Güzīde-gevher-i zīnet-fezā-yı kân-ı hüner
Yegāne dürr-i şeref-baḥş-ı ḳulzüm-i ma' nā
- 16 Sütüde-zāt-ı **Bahāyī Efendi** menba' -ı feyz
Ki virdi zātı serīr-i kemāle zīb ü bahā
- 17 Cenāb-ı şadr-ı fazīlet-penāhıdır el-ḥaḳ
Ḥidīv-i mesned-i ḥayl-i ekābir-i fużalā

- 18 Göreydi nādire-i kilik-i tâze-çarzını eger
Olurdu fazlına nādım efāzıl-ı kudemā
- 19 Cenāb-ı ‘ aql-ı Aristū-nihād-ı bī-mişli
Daķıķa-dān-ı rumūz-ı maķaşıd-ı hukemā
- 20 Zebān-ı nuṭķ-ı suḥan-senc-i nūkte-perdāzı
Edā-şinās-ı beyān-ı feşāḥat-ı fuşāḥā [2a]
- 21 Żamīr-i pāki o mir’āt-ı feyz ü hikmetdir
Ki mün‘ akisdir aña cümle şüret-i eşyā
- 22 Mu‘ āşır olsa eger zāt-ı nūkte-dānı ile
Nihān ederdi *İşārāt*’ı Bū ‘ Alī Sīnā
- 23 Olurdu pertev-i hūrşid ü māha reşk-endāz
Żamīr-i pāki eger olsa feyz-baḥş-ı Sühā
- 24 Dem-i ‘ adāletidir mihr-i nūrını mehden
Olurdu almağa ķādir ger eylese da‘ vā
- 25 Yed-i mü’eyyed-i mi‘ mār-ı luṭf u cūdı ile
O deñlü buldı ‘ imāret ḥarābe-i dünyā
- 26 Cihānda ķalmadı vīrāne-cāy-ı büm meger
Ḥarābe-zār-ı dil-i düşmenin ede me’ vā

- 27 Zamān-ı mekremet-i ʃabʕ -ı bī-ḥilāfında
ʕ Aceb mi olsa eger vaʕ de-āşinā-yı vefā
- 28 Suḥan-şinās ḥidāvā bu mürde-i elemi
Nevāziş-i nigeḥ-i luṭfuñ eyledi iḥyā
- 29 Yanımda rütbe-i şāḥān-ı dehre rāciḥdir
Ḥudā bilür ki ʕ ubūdiyetiñ Ḥudāvendā
- 31 Cenāb-ı zātını medḥ eylemek degil ḥaddim
Ne çāre şevḳ-i ḥulūşuñdur eyleyen güyā
- 32 Şenā-yı zātını ey Şafvetī-i ʕ acz-āver
Hezār-ı şerm ü kuşūr ile eylediñ imlā
- 33 Żamīr-i pākine maḥfī degil bi-ḥamdili'llāḥ
Ḥulūş-ı ḳalbiñi lāzım mı eylemek ikfā
- 34 Duʕ ā-yı devletine şıḳile ser-āğāz it
Ümīd odurki ḳarīn-i ḳabūl ede Mevlā
- 35 Hemīşe tā ki ola bezmgāḥ-ı maʕ nāda
Medīḥ-senci-i eşrāf-ı ʕ ādet-i şuʕ arā
- 36 Nevā-yı medḥüñ ile bülbülān-ı bāğ-ı suḥan
Bu bezmgāḥda olsun müdām nükte-serā

Kaşide 2

[Mef 'ülü me fā 'ī lü me fā 'ī lü fa 'ü lün]

- 1 'İd-i ıarab-encām-ı feraḥ-zā-yı şafâdır
Āgâz-ı dem-i şādî-i ferḥunde-nümâdır
- 2 El-minnetü li'llâh yine âfâk güşâde
Her güşede bezm-i ıarab-efrûze şalâdır
- 3 Bu 'id¹⁰-i neşât-âver-i şādide gönüller
Āsûde-i âlâm-ı ğam-efzâ-yı cefâdır
- 4 Yoğ kimsede hiç şekve-i ğam feyz-i ıarabdan
'Ālem yine ḥurrem-dil u pür-şevk-ı şafâdır
- 5 Hep şādî-i cām-ı ıaraba muntazır 'âlem
Hep seyr-i meh-i 'ide cihân dide-güşâdır
- 6 Bu demde esirân-ı ḥarâbât-ı muḥabbet
Sâğar be-kef ü zemzeme-sencân-ı nevâdır [2b]
- 7 Ey sâkı-i Cem-bezm getür cām-ı neşâtı
Devr-i kadeh-i bâde vü eyyâm-ı şafâdır
- 8 Bu demde dem-i 'işreti fevt eylemek olmaz
Tedbîr-i mey u 'işde taqşîr-i ḥatâdır
- 9 Ārâste kıl bezm-i Cem-efrûz-ı şafâyı

¹⁰ 'id: 'ahd SÜ

Bu ʿīd¹¹-i feraḥ-zāda tevaḳḳuf ne belādır

- 10 alması mecālim ğam-ı rŭzeyle zaʿīfem
Mey taḳvıyet-efzā-yı dimāĝ-ı zuʿafādır
- 11 Bīmār-ı ğamem Őerbet-i bādeyle ʿilāc it
Derd-i ğame tiryāk-i mey-i nāb devādır
- 12 Bī-tābī-i rŭzeyle temām oldu dimāĝım
İder bu adar bŭlbŭl-i dil naĝme-serādır
- 13 ʿīd oldu vŭ ben mādih-i memdŭh-ı cihānam
Bu Őevķile dil Şimdi nevā-senc-i Őenādır
- 14 Ol fāzıl-ı yektā ki kemin-pāye-i adri
Tā ğāyet-i evc-i felek-i ʿizz ũ ʿalādır
- 15 Ol mekremet-ārā-yı cihān-ı ʿazamet kim
Hāk-i der-i cŭdında felek bī-ser ũ pādır
- 16 Ol Hātem-i Cem-bezm ki bezm-i kereminde
Şad Hātem ũ Cem rīze-ḥor u cŭrʿa-gedādır
- 17 Hāk-ı der-i iclāl-ı penāhında sipihriñ
Mihir ũ mehi her Őubḥ u mesā nāŐıye-sādır
- 18 Zī-Őān u kerem-kār ki ʿahd-ı kereminde

¹¹ ʿīd: ʿahd SŪ

Hırmān-ı esirān-ı cihān kām-revādır

- 19 Memdūh-ı cihān ‘uğde-güşā ya‘ nī **Bahāyī**
Müftī-i felek rütbe-i fahrū’l-‘ ulemādır
- 20 “Bir nükte ile müşkil-i āfākı eder hāl
Elde kalem-i nükteveri ‘uğde-güşādır
- 21 Kudsī-menişān-ı busede süm̄m-i semendi
Hāk-i deri hep naş-ı cebīn-i vüzerādır¹²
- 22 Būy-ı çemen-i hūlķı o ğāyetde ki her dem
Tarķ-ı gül-i bāğ-efken ü dāmān-ı şabādır
- 23 Rūşen o kadar eli ki hūrşid aña nisbet
Bir şem‘ -i fūrüzende-i tārīķ-i ziyādır
- 24 Māhiyyet-i eşyāyı bilür tab‘ ı kemāhī
‘Aķlı nesaķ-āmūz-ı umūr-ı hūkemādır
- 25 Kahrı¹³ ki ser-efrāzları eyledi pā-māl
Gerdūnuñ o havfıyla daķı ķaddi dü-tādır
- 26 Tedbīr-i muşālīhde Aristū-yı zamāne
Taķrīr ü tekellümde pesendīde-edādır
- 27 Ey mihr-i felek-kevkebe kim zātına nisbet

¹² vüzerādır: fużalādır SÜ

¹³ ķahrı: ‘adli SÜ

Hürşîd-i cihân-tâb-ı felek necm-i sühâdır

- 28 Sensin o yegâne-i dür-i şeh-vâr ki zâtîñ
Zînet-figen-i tâc-ı şehân olsa sezâdır
- 29 Güm-nâm-ı ‘ademdir dirisem mişliñi şanma
Bu söz de beni sâlik-i şeh-râh-ı hâşâdır [3a]
- 30 Zâtîñ gibi bir gevher-i pâkize bulunmaz
Bu mes’ele tahkîk-nümâ-yı ‘uçalâdır
- 31 ‘Ahd-ı kerem-efrûzî-i cûdında gedâlar
Müştağnî-i ‘âlem bir alay ehl-i ğınâdır
- 32 Ol Hâtem-i devrân ki der-i mekremetinde
Şad Hâtem-i Tayy muğtenem-i luṭf u ‘aṭâdır
- 33 Ey Şafvetî mümkün mi ola medhine ğâyet
Ṭatvîli қо şimden gerü hengâm-ı du‘ âdır¹⁴
- 34 Ol şadr-ı felek-mertebe kim mihr-i cihân-tâb
Hâk-i derine olsa cebîn-sây-ı revâdır
- 35 Çevġânına meydân-ı himemde kürre-i çarḡ
Bir ğüy-ı zer-endûde-i lu‘ b olsa sezâdır
- 36 Tâ kim şarab-efrûzı ‘îd ile dem-â-dem

¹⁴ Mahlas beyti TK’da kayıtlıdır.

Erbāb-ı heves ʿuḡde-i dīrīne-güşādır

37 Her sāl gelüp yüz süre pāyına meh-i ʿīd
Ol vaḡte degin kim seḡer-i rüz-ı cezādır

38 Hem-mesned-i ʿizzetde muʿammer ola yā Rab¹⁵
ʿĀlem diyeler şadr-ı şudūr-ı ʿulemādır¹⁶

Ḳaşıde 3

[Me fā ʿī lün me fā ʿī lün me fā ʿī lün me fā ʿī lün]

1 Zihī hengām-ı şādī-i ṡarab-zā-yı şafā-güster
Ki leb-riz-i neşāt oldı dil-i āfāk ser-tā-ser

2 Bi-ḡamdliʿllāh ki gülzār-ı ḡazān-āzürde-i ümmīd
Nesīm-i nev-bahār müjde-i iḡbāl ile ḡoş-ter

3 Bi-ḡamdliʿllāh ki dünyā ḡonçe-i ḡāṡır-güşā-yı şevḡ
Bi-ḡamdliʿllāh ki ʿālem nefḡa-pirā-yı neşāt-āver

4 Ğulöv-i ḡurremī etdi cihānı ḡamdan āsüde
Meger kim ızṡırāb ola bu demde var ise muṡṡar

5 Mişāl-i āyīne diller muşaffā jeng-i miḡnetden
Ğubār-ı ḡāṡırın olsa ʿaceb mi ḡāṡırı muḡber¹⁷

6 Bu ʿahd-ı tāze şādīde hemān aʿdā-yı dāverdir
Eger var ise ḡamāsā elemnāk u kesel-perver

¹⁵ ola yā Rab: ede Bārī T

¹⁶ ʿulemādır: vüzerādır

¹⁷ ḡāṡır-muḡber: ḡāṡırı muḡber SÜ

- 7 Ne dāver dāver-i zī-şān ʿālī-ķadr-i bī-hemtā
Ne dāver dāver-i devlet-penāh-ı maʿdelet-güster
- 8 Hidīv-i āsmān-kevkeb vezīr-i pādişeh-meşreb
Yegāne Āşaf-ı Cem-cāh-ı vālā-rütbe Dārā-fer
- 9 Serīr-efrūz-ı eyvān-ı şadāret memleket-pīrā
Şükūh-ārā-yı dīvān-ı şehenşāh-ı Sikenderdir
- 10 Nizām-ı tāze-bağş-ı köhne-āyīn-ı cihān-dārī
Rūsūm-ı nev-nümā-yı ʿālem ü pīrāye-i kişver
- 11 Hūdāvend-i zamāne kār-sāz-ı dīn ü devlet kim
Vücūd-ı pākidir haķķā o şadr-ı ʿizzete zīver
- 12 Cenāb-ı şadr-ı ekrem dāver-i dīn-perver-i yektā
Vezīr-i aʿzam-ı vālā-güher hem-nām-ı peygamber
- 13 O reşk-i ʿaql-i küll tedbīr-i kār memleket-rānī
O dānā-yı nesaķ-sāz-ı umūr-ı salţanat Yāver [3b]
- 14 O mihr-i evc-i ʿizzet Cem-şükūh [u] āsmān-pāye
O vālā-cāh-ı ʿālī-şān felek-i cihān-dāver
- 15 Cihānı eyledi yümn-i ķudūmiyle bihişt-ābād
Niçe demdir ki dūzağzār-ı ğam olmuşdı ser-tā-ser
- 16 O devr-i tā-be-sāmānīde dūd-ı āh-ı ehl-i dil

Dimāg-ı rūzgāre ihtilāl-endāz idi yer yer

- 17 ‘ Aceb hengām-ı ğam-pīrā idi haqqā o ‘ ahd-ı bed
‘ Aceb eyyām-ı nā-hemvār idi ol devr-i miḥnet-güster
- 18 Şükür Bārī’ye kim bir böyle zāt-ı pāk ile etdi
Serīr-i devleti ferḥunde-bezm-i ‘ ālemi hoş-ter
- 19 Hıdīv-i dād-pīrā kim revādır hep dil-i ‘ uşşāk
Şabādan itseler da‘ vā-i şemīm-i ṭurre-i dil-ber
- 20 Nesīm-i ḥalkı geşt itse fużalā-yı gülşen-i dehri
İderdi ḥārı gül ḥāk-i gülistānı ise ‘ anber
- 21 Nesīm-i luṭfına olsa mülākī āteş-i sūzān
Olurdu ğonçe-aḥker dūd-ı sünbülşu‘ le berg-i ter
- 22 Eyā ārāyiş¹⁸-i şadr-ı şudūr mülk-i ḥakani
Ki zātıñdır şeref-baḥşā-yı eyvān-ı felek-hem-ser
- 23 Şenā-perdāz-ı şāfī-dil benem evşāf-ı pākiñde
‘ Aceb mi Şafvetiveş ben de itsem medḥiñi ezber
- 24 Kūşūrum çok şenā-kārī-i zātıñda no’la olsam
Hemān şimdengerü ḥāliş fevā’idāne du‘ ā-güster
- 25 Ola dā’im vücūduñla müşerref mesned-i devlet

¹⁸ ārāyiş: - TK

Edecek ‘ömrüñi efzûn u zâtîñ ‘âleme zîver

26 Cenâb-ı ekremiñ olsun hemîşe ‘izz ü rif‘ atde

‘Adû-yı devletiñ kılsun Hudâ mağhûr u mustahğar

Kaşide 4

[Fe 'i lā tūn fe 'i lā tūn fe 'i lā tūn fe 'i lūn]

- 1 Hābbezā 'īd-i neşāţ-āver-i bezm-i 'ālem
Ki dil-i muhtesibān-ı ğamı etdi bi-ğam
- 2 Müjde-i 'iş ile mestān-ı kühen şevķ-engiz
Güft ü güy-ı mey u maĥbūb ile diller ĥurrem
- 3 Şadr-ı 'işretgeh-i ĥum-ĥānede her rind-i gedā
Eylese farţ-ı şafādan ne 'aceb da' vā-yı Cem
- 4 Kalmadı çin-i cebin kimsede hiç çehre-i mest
Bāde-nüş eyler iken ola meger kim derhem
- 5 Yoķlasa ĥāţır-ı ğam-didesin 'uşşāķ eger
Bula her gūşede biñ genc-i meserret mudğam
- 6 Ne dem-i rūĥ-fezādır bu ki hep 'ālemiyān
Olalar dest-feşān-ı mey-i şādī her dem
- 7 Bā-ĥuşuş ehl-i dile 'iş u şafādan ğayrı
Ne revādır ki bu demde ola bir kār-ı ehem
- 8 Böyle hengām-ı şafā-güster-i şādīde hele
İ' tikādım bu ki hiç olmaya dilde elem [4a]
- 9 Meger ol şifte-dil kim dil-i şermende gibi
Ola güstāĥ-ı derd-āver-i ferĥunde-sitem

- 10 İztırâb-i dil ile tâ o kadar medhûşam
Şâdî-i 'îd degil kendümi aşlâ bilmem
- 11 Bu elemle elime def^c -i ğumûm etmek için
Câm-ı hıızr alsam olur hep eşer-i neşve-i sem
- 12 İstesem hâl-i dil-i zârımı şerh eylemege
Olur âğüş-ı benânımda bir ejder hāmem
- 13 Nic' olur hâl bu bî-tâbî-i ğamla ammâ
Böyle kalursa dil-i şîfte pejmân u dijem
- 14 Niçe biñ 'îd-i şafâ-bağş neşâť olsa dağı
Yine olmaz dil-i miñnet-zede şâd u hurrem
- 15 Küşte-i derd ü ğama hiç devâ mümkün mi
Baña dermân edemez gelse Mesîh-i Meryem
- 16 Ğam-ı cân-kâhımı def^c etmege bir çâre mi var
Eylesem geşt-i tarabğâh-ı çemenzâr-ı İrem
- 17 O hudâvend-i kerem-kâr meger luťfundan
Çâre-sâz-ı ğam ola ey dil-i bî-mâr-ı elem
- 18 Rağm ede şâyed o Hâtemmeniş-i bende-nüvâz
Der-i luťfunda yüzüñ ile hemân ferş-i çadem

- 19 'Ādet-i bende-resimdir ki olur güstāhī
Şān-ı Mevlā ise her-gāh yine luṭf u kerem
- 20 Ey velīyü'n-ni' am-ı şadr-güzīnān-ı cihān
Hāşe li'llāh ki olam bende-i küfrān-ı ni' am
- 21 Ben şenā-senc-i gülistān-ı hayālīñ olalı
Olmadı bülbül-i ṭab'ım daḡı bir dem ebkem
- 22 Bā-ḡuşuş ola vücūduñ gibi memdūḡ-ı güzīn
Yā niçün olmaya her dem baña vaşfiñ elzem
- 23 Ṭab'-ı pākiñdir o ser-çeşme-i ma' nī kim olur
Kaṭresin nūş edene nükte-i 'İsā-mülhem
- 24 Bu ne sırdır ki ola şāhid-i mazmūnuñda
Rāz-ı cān-baḡşı vü la' l-i leb-i cānān mübhem
- 25 Hüsni ta' bīr ki taḡşīn ederdi şad bār
Gelse 'ahdinde eger 'āleme Ḥassān-ı 'Acem
- 26 Hep der ü deşti eder reşk-i çemenzār-ı bihişt
Etse ebr-i keremiñ 'āleme ger rīziş-i nem
- 27 Kaṭarāt-ı çemene hıfzīñ olaydı şāmil
Tāb-ı ḡürşīdden olmazdı perişān şeb-nem
- 28 Etse sīmāya bir āyet-eşer-i temkīnī

Cāy-g̃ir olur idi āteş içinde muḥkem

- 29 ‘Unşur-ı ḥāke eşer itse sebük-rūḥlīgı
Ḥayyizin eyler idi saḥḥ-ı sipihr-i a‘zam
- 30 ‘Unşur-ı tāze eger olsa muḥārın ḥükmi
Āteş ü ḥāk-ı ṭab‘ında olurdu tev’em
- 31 ‘Adli ḥod tā o kadar kim felek-i cevr-pesend
Ḥamdü li’llāh edemez ehl-i dil ü ṭab‘a sitem
- 32 Vaşf-ı zātını kemāhī nice münkindür edā
‘Ācizem ‘ācizem Allāhu ta‘ālā a‘lem
- 33 Şafvetī gerçi kuşūr eyledi medḥinde velī
Eylemez ḥiç du‘āsında teḳābül bir dem
- 34 Maḳdem-i ‘īd ile tā kim ola mesrūr cihān
Dest-būsa geleler eşref-i eşnāf-ı ümem [4b]
- 35 Dā’imā şadr-ı sa‘ādetde ola bende-nüvāz
Eyleye ḥazret-i Ḥaḳ zāt-ı şerifin ekrem

Ḳaşīde 5

[Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün]

- 1 Tā-be-key ey sipihr-i sifle-nihād
Bize her dem bu şīve-i bī-dād

- 2 Tā-be-key ey sitem-pesend-i denī
Nağme-i murğ-ı dil ola feryād
- 3 Hergiz āsūde olmadım ğamdan
Dil-i āşüfte dem-be-dem nā-şād
- 4 Mey-i rengīnim eşk-i hūn-ālūd
Kūnc-i ğam bezmgāh-ı ʿiṣ-ābād
- 5 Ne revādır eyā denī-perver
Ehl-i dil cevriñe olup muʿtād
- 6 ʿİsa-i Şānīyem dise bir ħar
Ola mesned-niṣīn-i sebʿ-i şidād
- 7 Ḥabbezā şīve-i ħariyyet kim
Bī-taʿ ab rütbe¹⁹-baḥş-ı bezm-i murād
- 8 Ḥayf kim çāre ne kazāya rızā
Olmamış kısmet dil-i nā-şād
- 9 Ey nev-ālufte-devletān-ı cihān
İltifāt-ı felek mübārek bād
- 10 Benem ol rind-i şuḥ-ı müstağnī
Ḳayd-ı nā-būd u būddan āzād

¹⁹ Rütbe: etdi TK

- 11 Çerçe iķbālçün niyāz etmem
Degilem luşfına dağı mu' tād
- 12 Ne belādır bu deñlü miĥnet u ğam
Tā-be-key bī-sebeb bu cevır u ğınā
- 13 El-ĥazer āh-ı āteřinimden
Ser ü sāmānıñı eder ber-bād
- 14 Bā-ĥuřuř āh-ı āteř-engizim
Görse gird-āb olur dil-i fülād
- 15 Dāğ-ı miĥnet bedel o bīmāram
Raĥm eder görse ğamze-i cellād
- 16 Hele şursun řikāyet-i gerdün
Ne belādur bu rāh-ı bī-dād
- 17 Rāh ammā ki ferş-i ĥāristān
Ĥār ammā ki ĥār-ı neşter-zād
- 18 Ĥār-ı dāmāne ehl-i idrāke
řaĥř-ı nā-dāna gülistān murād
- 19 Nāgehān eylemiş bu rāhı řazā
Meslek-i feyz-i ehl-i isti' dād
- 20 Fāzılān-ı medārisi itsem

Rütbe-i ʿilm ü fażl ile taʿdād

- 21 Rütbe-i müntehāda her nā-dān
Pāye-i mübtedīde her üstād
- 22 Her biri bī-niṣāb fażl u hüner
Bed-sirişt ü denī ü cehl-nihād [5a]
- 23 Āh ey rūzgār-ı bed-āyīn
Dād ey çerḫ-i dūn [u] bed-bünyād
- 24 *Çe belā-yı muṣībet-engizīst*
Ki be-īṣān hemī kunendem yād²⁰
- 25 *Der-miyān-ı çünin denī-ṭabān*
Ṭab-ı men bī-kes u ġarīb üftād²¹
- 26 *Kes me-bādā be-rūzgār çü men*
Zi-ġarībī-i ḫīṣten feryād²²
- 27 *Hoşem ey Şafvetī zi-kısmet-i feyz*
Gevherem behr-i feyz ü şāf-nejād²³

²⁰ Ne musibet yağdırıcı beladır ki beni bunun ile anımsarlar.

²¹ Bu gibi dünya-perestler arasında şairlik yabancı düştü.

²² Kendi gurbetliğimden feryad u figan ederim kimse benim gibi olmasın bu devirde.

²³ Ey Safveti, Allah'ın verdiği nimetlerden hoşum bolluk ve bereket denizinden gevherim saydam ve saftır.

Ġazel 1

[Me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün]

- 1 Fiġān itse 'aceb mi ṭā'ir-i dil bülbulānāsā
Gül-i dāġıyla pürdür ṣaḥn-ı sīnem gülsitānāsā
- 2 Aġız açmış tenimde yāreler 'arz-ı niyāz eyler
Olaldan zaḥm-ı dilde nāvek-i peykān zebānāsā
- 3 Kime 'arz-ı tazallüm itsün erbāb-ı muḥabbet kim
Nedir resm-i taraḥḥüm²⁴ bilmez ol meh āsmānāsā
- 4 Beyābān-ı muḥabbetde benim ol Qays-ı şeydā kim
Nümāyāndır serimde dāġ-ı ḥasret āşiyānāsā
- 5 Ruḥuñ vaşfiyla şimdi Şafveti'niñ nüṣḥa-i şî'rin
İder 'uṣṣāḳ pinhān sīnesinde ḥırz-ı cānāsā

²⁴ Taraḥḥüm: tazallüm TK

Ġazel 2²⁵

[Fe'ulün fe'ulün fe'ulün fe'ulün]

- 1 Eyā ħüsn-pirā-yı yektā-yı zībā
Ki mihr-i ruĥuñ 'āleme nūr-baĥşā
- 2 O mihriñ eger olsa zerresi²⁶
İder mübdī ħurşid ' arz-ı tecellā
- 3 Benem ol Kelīm-i ħariş-ı maĥabbet
Tecellā-yı ħasende olam ser-mest ü şeydā
- 4 Muĥaşşal budur Şafveti'niñ murādı
İde bī-muhābā vişāliñ temennā

Ġazel 3²⁷

[Fā 'i lā tün fā 'i lā tün fā 'i lā tün fā 'i lün]

- 1 Yār-ı hem-meşreb gönül peymāne yetmez mi saña
Bezm-i ' işret güşe-i mey-ĥāne yetmez mi saña
- 2 Āşinā çıkma nigāh-ı çeşm-i kāfir-kīşine
İltifāt-ı ğamze-i biġāne yetmez mi saña
- 3 Murġ-ı cānı eyleme pā-best-i dām-ı zülf-i yār
Ķayd-ı āşüb-ı dil-i dīvāne yetmez mi saña
- 4 Keşf-i sūz-ı dilse maĥşūduñ Semender'den eger

²⁵ Bu gazel yalnız TK'da kayıtlı.

²⁶ Mısranın vezni bozuk.

²⁷ Bu gazel yalnız SÜ'de kayıtlıdır.

Rāz-dār-ı dāğ-ı ğam-ı pervāne yetmez mi saña

5 Her dem āh u zār eder kūyuñda mestān-ı ‘aşk
Yoħsa ey meh nāle-i mestāne yetmez mi saña

6 ‘Āķıbet ey cuğd-ı ğam cān u teni etdiñ ħarāb
Kişver-i dil gibi bir vīrāne yetmez mi saña

7 Çeşm-i bed-mestinden ol mestin şaķın ey Şafvetī
Naķş-ı ‘ibret bu dil-i divāne yetmez mi saña

Ġazel 4

[Mef‘ ūlū fā‘ ilātū mefā‘ ilū fā‘ ilün]

1 Meclisde rūy-ı yāri ki gül gül eder şarāb
‘Uşşāķ-ı nāle-senci de bŭlbŭl eder şarāb [5b]

2 Bir hoş terānedir bize maķşŭd bezmden
Muķrib nevāya başla ki ķul ķul eder şarāb

3 ‘Uşşāķa bezm-i meyde nigāh eylemez o şŭħ
Ol mest-i nāzı mest-i taġāfŭl eder şarāb

4 Mestāne çeşmi men‘-i nigāh eylese n’ola
Āşŭb-ħiz-i nāz u ta‘ allŭl eder şarāb

5 Mānend-i Şafvetī n’ola her ğāh mest edem
Āvāre-ķab‘ tāb u taħammŭl eder şarāb

Ġazel 5²⁸

[*Mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün*]

- 1 Lebün añılsa eder gön̄lüm arzū-yı şarāb
Dimāġ-1 cānı eder ġuşşa-rīz bŷy-1 şarāb
- 2 Görünce la' liñi sākī düşürdi cām-1 meyi
Lebün yanında yere düşdi āb-1 rŷy-1 şarāb
- 3 Aġız bir eyledi sākī şurāhī sāġar ile
Ayaġñ almaġ içündür bu ġüft ü ġŷy-1 şarāb
- 4 Ger olsa nāmiyede neşve-i leb-i la' liñ
Olurdi bāġda her ġonçe pŷr-kedŷ-yı şarāb
- 5 Ezelde görđi lebün neşvesin ederse n'ola
Mŷdām-1 rind-i ġarābāt cŷst ü cŷy-1 şarāb
- 6 Meger ki Şafvetī reng aldı la' l-i sākīden
Kızardı dŷn gice bezm içre ġayli rŷy-1 şarāb

Ġazel 6

[*Fe 'i lā tŷn fe 'i lā tŷn fe 'i lā tŷn fe 'i lŷn*]

- 1 Der-kemān eylese tīr-i mŷjesin ġamze-i mest
Eyler āyīne-i ġalb-i şaf-1 ' uşşākı şikest
- 2 Mest-i şahbā-yı kirişme-i nigh fitne-figen
Ġamze ser-germ²⁹-i teġāfŷl mŷje şemşīr-i be-dest

²⁸ Bu gazel yalnız Sŷ' de kayıtlıdır.

3 Kısmeti neşve-i miḥnet gibi erbāb-ı diliñ
Def' -i ğam eyleyemez olsa daḥı bāde-perest

4 Yoğ idi miḥnet-i derdi keştī-i ḥum-ḥānede
Beni mest itmiş iken cām-ı muşaffā-yı elest

5 Şafvetī şî' r-i bülendiñ felege nāz eyler
Etse gerdūn-ı denī her ne ḳadar ḳadriñ pest

Ġazel 7

[*Me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün*]

1 Hevā-yı zülf olur çün kim giriftār olmağa bā' is
Nedir 'uşşāḳ o sevdāya ṭalebkār olmağa bā' is

2 Hevādārī-i vaşluñla vücūdum gibi maḥv oldı
Eger naḳd-i sirişk ise ḥaridār olmağa bā' is

3 Dem-ā-dem sūziş-i tāb-ı ruḥuñdur şaḥn-ı sīnemde
Gül-i ḥurşid-i dāğım reşk-i gülzār olmağa bā' is

4 Lebüñdür nūş-dārū-yı şifā-yı ḥastegān-ı 'aşḳ
Dem-i 'İsā 'aceb mi olsa bīmār olmağa bā' is

5 Senüñ de tuhmet-i derd-i muḥabbetdir bu gülşende
Naşibiñ 'andelibā neşter-i ḥār olmağa bā' is [6a]

²⁹ ser-germ: ser-mest TK

6 Gelür feryāde bülbül devr-i gülde nev-bahār olsa
Ruḥuñdur ‘ ahd-ı ḥüsnüñde gönül zār olmağa bā’ iş

7 Dile nāz eylemekde Şafvetī cānāneveş gerdün
Ne zann eyler nedir bilseñ sitemkār olmağa bā’ iş

Ġazel 8

[Fā ‘i lā tün fā ‘i lā tün fā ‘i lā tün fā ‘i lün]

1 Mest-i nāzım olmasa meclisde ger ‘işret ne güç
Yārsız Cibrīl ise hem-dem eger ülfet ne güç

2 Tā-be-key ey çerḥ-i dūn yoḫ mı teraḥḥumdan eşer
Künc-i ğamda ‘āşık-ı ālüfteye³⁰ miḥnet ne güç

3 Yine mümkindür taḥammül ğamze-i ḥūn-ḥār eger
Āḥ kim çeşm-i teĝāfül-kārīña ṭāḫat ne güç

4 Ḥāk olursa daḥi baḫmaz ‘āşık-ı bīmārına
Bir nigāh-ı iltifāta yārdan ruḥşat ne güç

5 Şafvetī ğüstāḥ mestem bilmezem resm-i edeb
‘Āşıkāne ğüft-ğüy-ı vaḫt-i şeb vuşlat ne güç

³⁰ ālüfteye: āşifteye TK

Ġazel 9

[*Fe 'i lā tūn fe 'i lā tūn fe 'i lā tūn fe 'i lūn*]

- 1 Şunsa ger sāķī-i gül-çehre o dil-dāre ķadeķ
'Aks-i rūy ile döner mihr-i pūr-envāre ķadeķ
- 2 Şevķ-i būs-ı leb-i la' liñ ile meclisde müdām
Kendüyi eyledi elden ele āvāre ķadeķ
- 3 Tolaşır mış leb-i meygūnıñna bezm-i meyde
Bir gün olur dil-i şeydā gibi şad-pāre ķadeķ
- 4 Kā'iliz eylese bir cür'ada ben hāke nişār
Bī-tekellūf şunar ol demde ki aġyāre ķadeķ
- 5 Dāhīl-i meclisiz ey sāķī-i gerdūn³¹ germ it
Niçe bir degmeye bu Şafvetī-i zāre ķadeķ

Ġazel 10

[*Mefā' ilūn fe' ilātūn mefā' ilūn fe' ilūn*]

- 1 Dem-i şeherdır eyā sāķiyān-ı feyz-i fütūh
Humār-ı ġamla ķalur dil olursa fevt-i şabūh
- 2 Şikest-ħorde-i emvāc-ı eşkim olsa eger
Ederdi cūşış-i tūfānı yād keştī-i Nūh
- 3 Zebān-ı hāl ile her bir giyāh eder taķķīķ
Rūsūm-ı 'iş-i çemen hep mufaşşal u meşrūh

³¹ Gerdūn: - TK

4 Olur mı ʿiṣ müyesser bu bezm-i ğamda ʿaceb
Şikeste cām-ı ümīdem gönül ise mecrūh

5 Mişāl-i Şafvetī mest-i müdām ol ey dil-i zār
Bu bezm-i ğamda murādın olursa rāhat-ı rūh

Ġazel 11

[*Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün*]

1 O mest-i nāze nevā-yı taleb-nümā³² güstāh
Vişāl-i dil-ber için ʿarz-ı müddeʿā güstāh

2 O şuḥa gūş-zed olmaz mı zann eder āyā
İder bu şifte-dil şekve-i cefā güstāh

3 O ḥod-pesend bilür ḥāl-i ʿāşık-ı zārı
ʿAceb mi olsa eger nağme-i recā güstāh [6b]

4 Dem-i vişālde luḫf-ı nigāha māniʿ olur
Miyān-ı ʿāşık u maʿ şūḫda ḥayā güstāh

5 ʿAceb mi eylese düşnām o mest-i cev-r-pesend
Görince Şafvetīʾyi zār eder duʿā güstāh

Ġazel 12

[*Fe ʿi lā tün fe ʿi lā tün fe ʿi lā tün fe ʿi lün*]

1 İdeli nālemi ol şūḫ-ı sitem-kār-pesend

³² taleb-nümā: taleb TK

Eylemez şīven ü efgānımı aġyār-pesend

- 2 Bend-i³³ zūlfüñde helāk olmadan eyler dil ħaz
Yoġsa āzādegī-i murġ-ı giriftār-pesend
- 3 Zā^ç f-ı miġnetle ^ç aceb ħāldedir bu dil-i zār
Olalı ġamze-i ^ç āşıġ-küşī bīmār-pesend
- 4 Çāre yok men^ç -i cefā-yı felek-i bed-mihre
Eylesem şīve-i cevriñ n'ola nā-çār-pesend
- 5 Luġfdur ^ç āşıġa çün kim sitem-i ġamze-i yār
Her ne eylerse eder Şafvetī-i zār-pesend

Ġazel 13

[Me^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ĩlū fā^ç ilün]

- 1 Ser-mest-i nāz-ı ġamzesi kim ħaşd-ı cāñ eder
^ç Uşşāk terk-i zezeme-i el-amāñ eder
- 2 Feyz-i ħayāl-i ^ç ārıż-ı cāñāñ dil-fürüz
Dāġ-ı derūñı reşk-i ġül-i ġülsitāñ eder
- 3 Devrinde müşk-rizi-i bī-çāk-i turreñüñ
Sūdāgerāñ-ı nāfe-i āġū ziyāñ eder
- 4 Aġyāre tīr-i ġamzesin eyler egerçi rāst
Ammā ki yine Şafvetī cismim nişāñ eder

³³ Bend-i: yine SÜ

5 ‘Ahdında ol ħidiv-i cihāniñ cihāniyān
Ne cevr-i bahtdan ne felekden figān eder

6 Ol şadr-ı bezm-i mekremet-i rüzgār kim
Kemter-nigāh-ı luṭfi dili kām-rān eder

7 İtsün füzün ‘ömrini Ḥaḫ tā ki ‘āşıkān
Ḥübānı āh u nāle ile mihrībān eder

Ġazel 14

[Mef ‘ülü me fā ‘ī lü me fā ‘ī lü fa ‘ū lün]

1 Ey şūḫ nedir böyle ġayūrāne naḫışlar
Ser-germ-i ġazab ‘āşık-ı nālāne naḫışlar

2 Gülşende güli etdi ḫacil bülbüli nālān
Cānā gülererek o gül-i ḫandāne naḫışlar

3 Bir başḫa nazardır bilür erbāb-ı muḫabbet
‘Uşşākı görüp nāz ile yābāne naḫışlar

4 Erbāb-ı ḫired cānı ile hep olmada meftūn
Şīrānı eder şayd o ġazālāne naḫışlar

5 Āşüfte cihān çeşmüñe hep ḫavfım odur kim
Cibrīli de mest ede o mestāne naḫışlar

6 ‘Ālem nigeḫ-i luṭfına mu‘ tād ser-ā-pā

Maḥşûş saña Şafvetî bigâne naķışlar

- 7 Üstād-ı ḥaṭā-pūşe ise ‘ arz-ı murādîñ
Çok böyle nedir şi‘ rüñe ḥaşmâne naķışlar [7a]

Ġazel 15

[*Mefā‘ ilün fe‘ ilātün mefā‘ ilün fe‘ ilün*]

- 1 Ne dem ki germ-i ġazab rüy-ı yār gül gül olur
Hurûş-ı dâġ ile cism-i figâr gül gül olur
- 2 O gül-‘ izâr ile seyr eylesenñ leb-i cûda
Mişâl-ı şaġn-ı çemen cûybâr gül gül olur
- 3 Fürûġ-ı pertev-i mihr-i ruġuñla ey sâķî
Elimde cām-ı mey-i ḥoş-güvâr gül gül olur
- 4 Leṭâfet-i gül-i feyz-i hevâyı seyr eyle
Çemende sâye-i verd-i bahâr gül gül olur
- 5 Olursa ḥasret-i rüyuñla âteş-i dilden
Türâb-ı Şafvetî çün lâlezâr gül gül olur

Ġazel 16

[*Fâ ‘ i lâ tün fâ ‘ i lâ tün fâ ‘ i lâ tün fâ ‘ i lün*]

- 1 Bilmezem hergiz nedir cām-ı şafâ-yı rûzgâr
Tâ-be-key zehr-âb-nüşî-i cefâ-yı rûzgâr
- 2 Bülbülâ saña bihiştse baña dildârsız

Dūzah olur gülşen-i nūzhet-fezā-yı rūzgār

3 Luṭfi³⁴ hep nā-dānadır ammā ki ehl-i dānişe
Olmamış kısmet meger hergiz ʿ aṭā-yı rūzgār

4 Başına çalsun ʿ aṭāsın etmem ümīd-i kerem
Ḥūn-ı dille ʿ iş eden bilmez recā-yı rūzgār

5 İtmeden ümmīd-i dermān derdime ey Şafvetī
Baña rāciḥdir hele ye's-i devā-yı rūzgār

Ġazel 17³⁵

[Müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün]

1 Açıldı güller bāğda bülbül niyāzıñ vaḳtidir
Oldı nümāyān dāğ-ı dil sūz u güdāzıñ vaḳtidir

2 ʿ Azm-ı gülistān edelim bir nağme-i dil-sūz ile
Hem faşl-ı güldür muṭribā hem söz ü sāzıñ vaḳtidir

3 Pervāze āğāz eyledi bir gün şikārıñ ḳaşd eder
Şad el-ḫazer ey murğ-ı dil ol şāh-bāzıñ vaḳtidir

4 Sevdā-yı zülf-i yār ile şām-ı emelde ḳaldı dil
Her āne endişe-i dūr u dirāzıñ vaḳtidir

5 Bī-hūş muṭrib sāḳī mest-i erbāb-ı meclis hep ḫarāb
Ol mest-i nāze Şafvetī tenhā niyāzıñ vaḳtidir

³⁴ Luṭfi: luṭf TK

³⁵ Bu gazel yalnız SÜ'de kayıtlıdır.

Ġazel 18³⁶

[Fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lūn]

- 1 Tābiş-i rūy-1 gül-i gülzār-1 nāziñ vaġtidir
‘Andelībā yan yaġıl sūz u gūdāziñ vaġtidir
- 2 Daġl olunmaz ‘andelībiñ āh-1 āteş-bārına
Şimdi gül hengāmıdır naġme-i sāziñ vaġtidir
- 3 Tīr-i dil-dūz-1 teġāfūl cāne geġdi tā-be-key
‘Āşık-1 zāre nigāh-1 dil-nūvāz vaġtidir
- 4 Ġam degil germ-ūlfet-i ġār olsa güller Şafvetī
‘Andelīb-i zārile nāz u niyāziñ vaġtidir

Ġazel 19

[Fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lūn]

- 1 Ol ki şeh-rāh-1 muġabbet iġre olmuşdur ġubār
Bir ġün olur behre-yāb-1 devlet-i pā-būs-1 yār [7b]
- 2 Ĥālet-i dāġ-1 derūn-1 ehl-i ‘aşkı añlamaz
Ol ki etmez sīnesin ġūn-1 cigerle lālezār
- 3 Neylesūn ‘uşşāk seyr-i ġülşeni olmazsa ger
Mīve-i bāġ-1 cemāl-i dil-rübādan ġişşe-dār
- 4 Būy-1 cānān ile pūr oldı meşām-1 cān u dil

³⁶ Bu gazel yalnız SÜ’de kayıtlıdır.

N'oldı āyā böyle luḡ itmiş degildir rūzgār

- 5 Būlbūl-i gūyā-yı ṭab' iñ cilveler kılsa no'la
Şafvetī çün yine geldi faşl-ı eyyām-ı bahār

Ġazel 20

[Fā 'i lā tūn fā 'i lā tūn fā 'i lā tūn fā 'i lūn]

- 1 Cān virüp ser-bāz-ı 'aşkıñ kaşdı cānān almadır
Naḡd-i cān ile alursa vaşlın erzān almadır
- 2 Tāze şāḡ-ı gōncadan bir gül ḡoparmaḡ bāḡda
Hızr elinden şanki cām-ı āb-ı ḡayvān almadır
- 3 Bilmediler şanmasın te'şīr-i āh-ı 'āşığı
Dilberānıñ şīvesi hep āh u eḡḡān almadır
- 4 Dergeh-i pīr-ı muḡāndan sāḡar almaḡ ehl-i dil
Kāndan varup hemān la' l-i bedaḡşān almadır
- 5 Cevher-i cāndan bedel ḡoş gör ḡamın ey Şafvetī
Kār-ı erbāb-ı muḡabbet cān virüp cān almadır

Ġazel 21

[Mefā' ilūn fe' ilātūn mefā' ilūn fe' ilūn]

- 1 Şikest zūlfi gibi ḡāḡırım şikest ister
O ser-firāz beni sāye-vār³⁷ pest ister

³⁷ vār: veş TK

- 2 Müdām ğamze-i ser³⁸-mesti itse ʿuṣṣākı
Ḥarāb-ı kûçe-i ḥammār u mey-perest ister
- 3 O çeşm-i mest-i mey ʿişve-i hem-dem-i bezmin
Fütāde-i reh-i mey-ḥāne-i elest ister
- 4 Hemîşe ğamze-i mestāne sāķī-i nigehin
Şarāb-ı ʿişve-fürüş u kadeḥ be-dest ister
- 5 O mest-i nāz ne ṭāʿ at bilür ne zühd ü şalāḥ
Müdām Şafvetī-i bāde-ḥārı mest ister

Ġazel 22³⁹

[Mef ʿülü me fā ʿī lü me fā ʿī lü fa ʿü lün]

- 1 Her bir nigehiñ ʿāşıķa şad şīve-i kīndir
Ağyāre tesellī-i dil-i zār ğamındır
- 2 Biz rüy-ı dili sāġar-ı gülfāmda gördük
Ol māh yüzünden görinen Çīn-i Ḥotendir
- 3 Her şīvede biñ siḥr ü füsün olmada zāhir
Her sözde niçe nükte-i iʿcāz-zamīndir
- 4 Bülbül gibi bilmez naġam-ı ʿişreti hergiz
Āşüfte-diliñ naġmesi hep āh-ı ḥazīndir
- 5 Ġamze-i güle yine ülfet eder āfet velikin

³⁸ Ser: - TK

³⁹ Bu gazel yalnızca SÜ nüshasında kayıtlıdır.

Bilsem ki nice Şafvetî-i zâr emîndir

Ġazel 23

[Fā 'i lā tün fā 'i lā tün fā 'i lā tün fā 'i lün]

- 1 'Āşıkam sīnemde dāğ-ı âteşinim tâzedir
Bülbülem her dem gül-i ḥasret-i zemīnim tâzedir [8a]
- 2 'Āşıkā her dem tegāfūl gūne cevri itse n'ola
Neylesün bilmez nevāziş nāzenīnim tâzedir
- 3 Penbe-i dāğım olur tâze ḥurūş etdikçe çün
Gülşen-i verdem gül ü hem yāsemenim tâzedir
- 4 Nağme-i nev-ḥāstem bilmezse ger murğān-ı bāğ
Bülbül-i nev-'āşıkam āh u enīnim tâzedir
- 5 Köhnedir resm-i suḥan-sencān-ı āyīn-i kühen
Şafvetî bu tâze şî'r-i dil-nişīnim tâzedir

Ġazel 24

[Mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün]

- 1 Şeḥergeh 'āşık-ı mest 'azm-i seyr-i lāle eder
Bu ḥālet ile hemān 'işret-i piyāle eder
- 2 Henüz beççe iken beyzasında murğ-ı dili
Esīr-i bend-i ḥam-ender-ḥam-ı külāle eder
- 3 Fiğān ki ḥābda da görsem ol perī-zādı

Yine felek baña bir engeli havāle eder

4 Benem ol ‘āşık-ı āşüfte fevt-i miḥnet için
Dem-i seḥergeh-i şādīde āh u nāle eder

5 Müdām Şafvetī künc-i elemde ḥasret ile
Sirişk-i çeşmini mey nālesin nevāle eder

Ġazel 25

[*Me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün*]

1 Biz ol bī-hūş-ı ‘aşkıız kim fiġān u zārımız yoġdur
Temennā-yı vişāle tākāt-ı güftārımız yoġdur

2 Biziz ol bülbülān-ı sākīn-i künc-i kafes hergiz
Temāşā-yı çemen seyr-i gül-i gülzārımız yoġdur

3 Hemān cevr ü cefādır kārı hep ḥübān-ı devrānıñ
Nevāziş-baḥş olur ‘uşşāka bir dildārımız yoġdur

4 Hezārān bī-vefāmız var sipihr-i bī-vefā içre
Vefā-yı ‘aşq ḳadrin fehmi ederiz nāzımız yoġdur

5 Ne zānn eyler eşer etmez mi bir gün Şafvetī yāre
Fiġān u zārdan ġayrı bizim hiç kārımız yoġdur

Ġazel 26

[*Müfte‘ilün me fā‘ilün Müfte‘ilün me fā‘ilün*]

1 Her ne zamān ki ḥātıra fikr-i ġam-ı emel gelür

Ārzū-yı hayālden mağz-ı dile h̄alel gelür

- 2 Fikr-i raḳīb eylesem h̄atırma gelür o meh
Gelse de yār gönlüme h̄aşılı bī-muḫal gelür
- 3 Meclis-i meyde her kaçan sāğar-ı mey şunar o şeh
H̄alet-i neşve-i mey-i bezmgeh-i ezel gelür
- 4 Mey-kede-i niyāzda bāde-i kesel kesel gerek
Yohsa şarāb-ı nāzdan dillere hep kesel gelür
- 5 Mihr ü meh eylese daḫil n'ola o māh h̄üsñüme
H̄aşılı dilberim baña Şafvetī pek güzel gelür

Ġazel 27

[Müfte' ilün me fā' ilün müfte' ilün me fā' ilün]

- 1 Esdi nesīm-i dil-güşā dillere geşt-i gül gelür
Sāḳī dem-i neşātdır h̄atıra cām-ı mül gelür
- 2 Çeşm-i 'alīl giryeme h̄āk-i rehile luḫf eder
'Āşıka bād-ı küy-ı yār tuḫfe bir kuḫul gelür
- 3 Başla nevāya muḫribā sāziña güşmāl vir
Gāhī şurāḫiden göre meclise şavt-ı ḳul gelür [8b]
- 4 Baḫta niyāz eylemem bil ki sipihre kām için
Dūna recā-yı müdde' ā h̄aşılı baña zül gelür

- 5 Şafvetî ʿazm-i bâğ kı1 ʿahd-i şafâ-yı ʿîşdir
Esdî nesîm-i dil-güşâ dillere geşt-i gül gelür

Ġazel 28

[Mefâʿ ilün feʿ ilâtün mefâʿ ilün feʿ ilün]

- 1 O ğonçe şuʿ le-i âhım benim şabâ mı şanur
Figân-ı şubhgeh-i bülbüli hebâ mı şanur
- 2 Cihâna⁴⁰ kaçd eder o ğamze-i sitem⁴¹-şive
Belâ-yı ʿ aşğ ile dünyâyı mübtelâ mı şanur
- 3 Çemende ğande eder ğonçe bülbül-i zâre
Bu şiveyi ʿ aceb ol sâde-dil vefâ mı şanur
- 4 Hezâr-ı ğile ile etdi imtiğân gönlüm
Ħulûşumuz dağı ol bî-vefâ riyâ mı şanur
- 5 Mağâm-ı ʿ işret arar Şafvetî cihânda müdâm
Bu cây-ı miğneti bezm-i ıarab-fezâ mı şanur

Ġazel 29

[Feʿ ilâtün mefâʿ ilün feʿ ilün]

- 1 Hem-demim âh-ı şuʿ le-tâbımdır
Şivenim nağme-i rübâbımdır
- 2 Âşinâ-yı zebân-ı şemʿ iz biz
Eşer-i nağş-ı pîç u tâbımdır

⁴⁰ Cihâna : Câna TK

⁴¹ Sitem: mestî TK

- 3 Benem ol ‘andelīb kim zülfün
Āşiyān-ı bilā-me’ābımdır
- 4 Telhī-i infi‘āl-ı hūn-ı ciger
Neşve-engizi-i şarābımdır
- 5 Şerer-i dūd-ı āh Şafvetiyā
Kaṭre-i cūş-i şehābımdır
- 6 Künc-i miḥnetde āteş-i ğamla
Laḥt laḥt-ı ciger kebābımdır
- 7 Tā key ey ğam-ı eziyet dil-i zār
Sitemiñ bāde-i ḥarābımdır
- 8 El-ḥazer ‘arz-ı şekve-i dilden
Melce’im ol felek-cenābımdır
- 9 Nigeh-i luṭf-baḥş-ı mekremeti
Her zamān bā‘iş-i ḥicābımdır
- 10 Ne ‘aceb rütbe-me’āb luṭfi isem
Zerreyem ben ol āfitābımdır
- 11 Ḥaşre dek yā İlahī dergehini
Diye erbāb-ı dil me’ābımdır

Ġazel 30

[*Mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün*]

- 1 Gösterdi dāğ dāğ-ı dili çāk-i s̄inemiz
Oldı ħarābezārda zāhir def̄inemiz
- 2 Ĥayfā ne-dīde sāḫil-i şādī-i ārzū
İtdi şikeste mevc-i miḫnet sef̄inemiz
- 3 Gül-geşt-i bāğ itmiş o ħūrşīdveş meger
Pejmurdegī-i rūy-ı gül oldı ħar̄inemiz [9a]
- 4 Sīm-i sirişke etmedi dil-dār iltifāt
İtdik nişār yoğ yere nağd-i ħaz̄inemiz
- 5 Hergiz terāviş etmez idi bāde-i niyāz
Olmasa ger şikeste dil-i emkinemiz
- 6 ĶaldıĶ keş-ā-keş-i elem-i zūlf-i yārda
Ķalması rüzgār-ı sitemkāre k̄inemiz
- 7 Biz şāh-ı milket-i sitemiz Şafveti n'ola
Dīnār-ı dāğ-ı ħamla pür olsa ħaz̄inemiz

Ġazel 31

[*Fe 'i lā tün fe 'i lā tün fe 'i lā tün fe 'i lün*]

- 1 Cān helāk oldı ħamiñ s̄inede pür-süz henūz
Lağt lağt-ı cigerim hemdem-i nā-süz henūz

- 2 Niçe hengām-ı ʔarāb etdi gūzār ey sākī
Kūnc-i miḥnetde dil-i ʃifte maḥmūr henūz
- 3 Eyledi ʃarʃar-ı ğam cism-i nizārım ber-bād
Āʃikār olmadı virānede gencūr henūz
- 4 Olmadıñ sāye-figen hergiz eyā ḥüsn-āʃüb
ʃu‘ le-zār olsa n’ola bezmgeh-i ʦūr henūz
- 5 Qalmadı za‘ f-ı ğamıñla eʃer-i nāle vü āh
Bilsem āyā dil-i ʃeydā niye maġrūr henūz
- 6 Oldı zīnet-ger-i eyyām dūr-i eʃ‘ arım
Niçe biñ genc-i güher sīnede mestūr henūz
- 7 ʃafvetī pādiʃeh-i ‘ālem-i nazm oldı n’ola
Eylese memleket-i ma‘ niyi ma‘ mūr henūz

Ġazel 32

[Fe ‘i lā tün fe ‘i lā tün fe ‘i lā tün fe ‘i lün]

- 1 Būlbüle oldı çemen bezmgeh-i nāz u niyāz
Ġonce itse ne‘ aceb ğunc ü delāle āġāz
- 2 Ġonca çāk-ı dil ü bülbüller ederdı feryād
Yoġ iken ʃem‘ le pervānedeki sūz u güdāz
- 3 Yārdan ‘āʃık-ı āvāreye virmezdi ḥaber
Olmasa peyk-i seḥergāh-i ʃabā maḥrem-i rāz

- 4 Güllere etmez eşer bahtını gör ‘uşşākīñ
Tutalım bülbül-i bī-çāre olur nāle-tırāz
- 5 Bilinürse ne ‘aceb hüsn-i edādan şi‘ rim
Benim ey Şafvetī ta‘ bīr-i suḥanda mümtāz
- 6 Şi‘ r-i üstāda nazīre n’ola olmazsa nazīr
Hiç müsāvī ola mı rütbede siḥr ü i‘ cāz
- 7 Yitişilmez o sūḥan-sāze sūḥanda hergiz
Eylese ṭāyir-i endīşe ne deñlü pervāz
- 8 Olsa nāzende n’ola ‘āleme ol şadr-ı güzīn
Zāt-ı pākile şeref buldı serīr-i āgāz
- 9 Yā İlāhī o Ḥudāvend-i kerem-baḥş-ı cihān
Dā’imā şadr-ı sa‘ādetde ola bende-nüvāz

Ġazel 33

[Mef ‘ülü me fā ‘ī lü me fā ‘ī lü fa ‘ü lün]

- 1 Ol şūḥ kıyar ‘āşīka aġyārına kıymaz
Gül dāġ eder bülbülünü ḥārına kıymaz
- 2 Raḥm eyle dil-i zāre ṭabībim ki ṭabībān
Kāfir de olursa yine bīmārına kıymaz
- 3 Zaḥmet ne belā ġamzeñe ey şūḥ ben öldüm

Gör şehleri cellād-ı sitemkārına kıymaz

- 4 Zār ile helāk eyledi āhīr beni ey ğam
Düşmen ise de yār-ı kühen yārına kıymaz [9b]

- 5 Öldürememden kaçdı sitemdir dile her dem⁴²
Şanmañ ki o şeh Şafvetī-i zārına kıymaz

Ġazel 34

[*Me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün*]

- 1 Dil-i nā-şādımı şevk-i nevā-yı 'īd şād etmez
Şaġīr-i ğam-şināsı naġme-i Nāhīd şād etmez
- 2 Mey-i 'işret-fezāsı hūn-ı dildir yād-ı la' liñle
Dil-i ḥasret-keşānı sāġar-ı Cemşīd şād etmez
- 3 Zemīn-i ye's-ḥīz [ü] 'ālem-i ḥasret-nişīniz biz
Bizi gül-geşt-i vaşl-i gülşen-i ümmīd şād etmez
- 4 Dil-i maḥzūnum ol bī-baḥt-ı bülbüldür bu gülşende
Eger her ğonca olsa bir gül-i hūrşīd şād etmez
- 5 Tekellüm-riz-i luṭf olmazsa yārīñ Şafvetī la' li
Dil-i nā-şādımı şevk-i nevā-yı 'īd şād etmez

⁴² Mısranın vezni bozuk.

Ġazel 35

[Fe 'i lā tūn fe 'i lā tūn fe 'i lūn]

- 1 Şubḥ-dem bād-ı bahār-ı nev-rūz
Eyledi gülleri gülşen-efrūz
- 2 Ġonçeler oldı tebessüm-efşān
Būlbūlūñ kevkeb-i baḥtı firūz
- 3 Nālišinden ḥazer ey şūḥ-ı cihān
'Āşıkıñ āhı degildir bī-sūz
- 4 Geçti tā cānıma ey bī-inşāf
Nāvek-i ğamze-i mest-i dil-dūz
- 5 Şafveti 'iş edelim oldı vezān
Şubḥ-dem bād-ı bahār-ı nev-rūz

Ġazel 36

[Fā 'i lā tūn fā 'i lā tūn fā 'i lā tūn fā 'i lūn]

- 1 Ġonca dirler la' liñe biz sāġar-ı dil-cū deriz
Dūd dirler zūlfūñe biz sūnbūl-i ḥoş-bū deriz
- 2 Nāfe-i vaşlıñla deşt-i ğamda ḥoş-kām olmadık
Bir ġün āḥir çeşm-i āhū-şīveñe yāhū deriz
- 3 Kār-ı nāzuña teġāfūl dirler ammā biz āña
Ḥüsn-i ta' bīr-i zebān [u] ġūşe-i ebrū deriz

4 Hep yine te'shîr-i feyz-i 'aşkıdır der-kâr olan
Himmat-i Ferhâda gerçi kuvvet-i bâzû deriz

5 Çîn-i pîşāniye 'ağd-ı ğam demişler lîk biz
Şafvetîveş 'âşıkîñ başındaki yazı deriz

Ġazel 37

[Mef'ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün]

1 Lezzet-şinâs-ı zaḥm-ı müjeñ merhem istemez
Zevḳ-âşnâ-yı derd ü elem 'âlem istemez

2 Zehr-âb-ı nûş-ı bezmgeh-i ḥasret-i lebün
Bir mestdir ki neşve-i cām-ı Cem istemez

3 Sînemde sūz-ı dâğ ile sūzân olur sirişk
Gülzâr-ı 'aşḳ tâzegî-i şeb-nem istemez

4 Yâriñ ḥayâlini şaḳınur dîdeden gönül
Ol bezm-i ḥâşşa cānını da maḥrem istemez

5 Tenhâ-nişîn-i künc-i ğamiñ olalı gönül
Âhından özge Şafvetî hiç hemdem istemez [10a]

6 Çerḫ⁴³-i sitem-pesend ise erbâb-ı dānişîñ
Bir laḫza gül gibi dilini ḥurrem istemez

7 İllâ o dem ki dergeh-i dâverde ḥâk ola

⁴³ Çerḫ: Dehr TK

Gerd-i kederden āyīnesinde ğam istemez

8 Eyle⁴⁴ ħazer ki luṭf-ı Ĥudāvend-i kāmķār
Hergiz derinde bendesini derhem istemez

9 Ol fāzıl-ı yegāne ki mensüb-ı dergehi
Luṭf-ı zamāne vü kerem-i Ĥātem istemez

10 Müstaġnī-i niyāz-ı felek ile yā İlāh
Tā kim ħasedle dūşmeni ‘iş ü dem istemez

⁴⁴ Eyle: İtme TK

Ġazel 38

[*Meʿ ūlū fāʿ ilātū mefāʿ ĩlū fāʿ ilün*]

- 1 Zāʿ f-ı ğamıñla ҡalması tāb-ı nigāhımız
Nezzāre ise ħüsnüñe cānā günāhımız
- 2 Biz ħasret-i ruĥunla helākiz ʿ aceb midir
Hep ūʿ le olsa ҡırmız üzre giyāhımız
- 3 Derdā ki māniʿ -i nigeĥ-i luṭf-ı yār olur
Bī-iĥtiyār rüyını gördükçe āhımız
- 4 Miĥnet-esīr-i tārikī-i zūlf-i dil-beriz
Zulmetde reşk eder bize baĥt-ı siyāhımız
- 5 Biz pādiŝāĥ-ı mesned-i mülk-i muĥabbetiz
Derd ü ğam oldu Ŝafvetiyā hep sipāhımız

Ġazel 39

[*Mefāʿ ilün feʿ ilātün mefāʿ ilün feʿ ilün*]

- 1 Esīr-i künc-i ğamam seyr-i yārdan meʿyūs
Miŝāl-i murĝ-ı ҡafes nev-bahārdan meʿyūs
- 2 Egerçi etmedi bir kerre vaʿ d-i vaşla vefā
Ben olmazam yine ol ŝivekārdan meʿyūs
- 3 Fiĝān ki bülbül-i dil āĥ eder eşer etmez
O ğonca etdi bizi āĥ u zārdan meʿyūs

- 4 Havāle etmede ğamzeñ hezār-ı tīr-i cefā
Ben olmayım mı bu cism-i fikārdan me'yūs
- 5 ' Aceb mi Şafvetī luṭf ummasaḳ felekden biz
Kim olmadı kerem-i rūzgārdan me'yūs

Ġazel 40

[Mef 'ülü me fā 'ī lü me fā 'ī lü fa 'ū lün]

- 1 ' Āşık niçe itsün o ruḥ-ı ḥūbı ferāmūş
Yā keş-me-keş-i zülf-i dil-āşūbı ferāmūş
- 2 Hecriñde görüp giryemi ey Yūsuf-ı ḥüsnüm
' Uşşāḳ n'ola eylese Ya' ḳūbı ferāmūş
- 3 Miḥnetde verirdi baña geh gāh tesellī
Şabr eyleyerek eyledim Eyyüb'ı ferāmūş
- 4 Ḥayretde ise her ne ḳadar ' aşḳ ile ' āşık
Bir ān edemez miḥnet-i maḥbūbı ferāmūş
- 5 Ey Şafvetī yoḳ va' de-i vaşlıñ eşeri ḥiç
Yār etdi gibi bu dil-i maḥcūbı ferāmūş

Ġazel 41⁴⁵

[Mef 'ülü me fā 'ī lü me fā 'ī lü fa 'ū lün]

- 1 Taḥt-ı Cem-miḥnet ki benim cānıma ḳonmuş

⁴⁵ Bu gazel yalnız SÜ'de kayıtlıdır

Ma' mūr şanur menzil-i vîrâneme k̄onmuş [10b]

- 2 Yā h̄ün-1 sirişk-i ğam u yā laht-1 cigerdir
Her gül ki bu gülzârda dāmânıma k̄onmuş
- 3 İtse ne ' aceb s̄inemizi reşk-i girībân
Ol pençe-i ğam kim dil-i nālânıma k̄onmuş
- 4 Ābisten-1 şad-cüş-1 ūfân-1 kıyâmet
Her katre ki bu d̄ide-i giryânıma k̄onmuş
- 5 Üstâd-1 ezel Şafvetiyyâ ş̄inede yer yer
Vefk-i gül-i dâĝ-1 ğamı h̄armânıma k̄onmuş

Ġazel 42

[Fe 'i lā tün fe 'i lā tün fe 'i lā tün fe 'i lün]

- 1 Yine çeşm-i siyehi mest-i mey-i nâz olmuş
Fitnede ğamze-i şūrîdeye hem-râz olmuş
- 2 Haţt-1 la' l-i lebi h̄üsn-i ruĥına h̄üccet iken
Fenn-i ihyâda ' aceb nüshâ-i i' câz olmuş
- 3 Nüktede mülzem eder ' aql-1 Felâţün'ı o şüh
Tıfl-1 nev-reste iken nâdire-perdâz olmuş
- 4 Keşf-i râz eyleyerek eyledi âşüfte beni
Gör belâyı ki yine ğamzesi ğammâz olmuş

- 5 Şafvetî serv-ķad-i dilbere efgende idi
Ėayl-i ʿ uşşāķa Ėor Şimdi ser-efrāz olmuş

Ėazel 43

[*Me fā ʿ ī lün me fā ʿ ī lün fe ʿ ū lün*]

- 1 Ėaṭıñ kim o Ėad-i zībāya dūşmüş
Semenzār üzre Ėüyā sāye dūşmüş
- 2 Ėül üzre mest bülbul gibi ʿ āşık
Bezimde şāĖar-ı şahbāya dūşmüş
- 3 Ėabāb-ı cām-ı meydır Şanki sāķī
Şeher Őeb-nem Ėül-i raʿ nāya dūşmüş
- 4 Ėemenzār-ı muğabbetden Ėül-i dāĖ
Naşīb-i ʿ āşık-ı Őeydāya dūşmüş
- 5 Ėıķardı zülfi başdan Şafvetiyi
Ėönülđen Őimdi ol sevdāya dūşmüş

Ėazel 44

[*Mef ʿ ūlü me fā ʿ ī lü me fā ʿ ī lü fa ʿ ū lün*]

- 1 ʿ İşret didigün sāķī hemān dilbere mağşüş
Ne bāde vü ne faşl-ı Ėül-i Ėoş-tere mağşüş
- 2 Bağt u felek erbāb-ı dile nāz eder el-Ėaķ
Dünyāya sitem ol Şeh-i āfet-gere mağşüş

3 'Älemde vefā var ise de zannım odur kim
Derdüñ gibi bir hem-dem-i cân-pervere maḥşūs

4 Şimdi görünür cām-ı mey-i bezm-i çemende
Ol şive kim āyine-i İskender'e maḥşūs

5 Ey Şafvetī bu gūne dūr-i ma' nī-i şehvār
Ṭab' in gibi bir baḥr-ı şafa-güstere maḥşūs

Ġazel 45

[Me' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün]

- 1 Tā bāğa oldı cilve-i ḥüsn-i bahār farz
Bī-çāre ' andelībe de feryād u zār farz
- 2 Āşüfte olmadan güle gülşende ' andelīb
Bilmezdi ' aşk-ı gülle olur zaḥm-ı ḥār farz
- 3 'Älem kenār-ı cūda eder ' älem-i bahār
Olmaz mı ' aşıkā daḥı būs u kenār farz
- 4 Bezm-i şeb-i vişāldir ey sākī-i şarāb
Destimde cām vācib u sīnemde yār farz [11a]
- 5 Her ān Şafvetī'ye de nāz etmede felek
İtmiş hezār cevri bize rüzgār farz

Ġazel 46

[Me fā ' ī lün me fā ' ī lün fe ' ū lün]

- 1 Lebinde zāhir olmuş dil-berin haṭ
Ḥass ü ḥāṣākidir ol kevseriñ haṭ
- 2 Cihān-ı ḥüsne āṣūb u fitendir
Degil rūyında ol meh-peykeriñ haṭ
- 3 Eyā āhū-yı vaḥṣī raġbetin hīç
Cihānda ḳor mı müṣg-i ezferiñ haṭ
- 4 Virir ruḥṣat viṣāle min ba‘ d yār
Dilin nerm eyler ol āfetgeriñ haṭ
- 5 Kitāb-ı Ḥüsne n’ola Ṣafveti ger
Olursa ḥātıme dil-berleriñ haṭ

Ġazel 47

[*Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün*]

- 1 Eger ki olmasa dil-ber niyāzdan maḥzūz
O mest-i nāz olur mıydı nāzdan maḥzūz
- 2 Muḳaddimāt-ı vefā ḳann eder dil-i ‘āṣıḳ
Olursa ger nıgeh-i ‘iṣve nāzdan maḥzūz
- 3 Benem o bülbül-i pervāne-ṭab‘-ı āh-efrūz
Revādır olsam eger sūz u nāzdan maḥzūz
- 4 Çemende bülbüle derd-i dilimden etmem⁴⁶ yād

⁴⁶ İtmem: eylemem TK

Ne an ki olmayım ol nağme-sāzdan maḥẓūz

- 5 İder mi sīnemi şad çāk ğamze Şafvetīyā
O şūḥ olmasa ger keşf-i rāzdan maḥẓūz

Ġazel 48

[Müfte' ilün fā' ilün müfte' ilün fā' ilün]

- 1 Deyr-i muġānda eger eylese cānān semā'
Mest olup eyler hemān 'āşık-ı bī-cān semā'
- 2 Sūziş-i pervāneniñ bilse eger ḥāletin
Eyler idi bāġda bülbül-i nālān semā'
- 3 Neşve-i şahbā-yı 'aşk etmede te'şīr-i feyz
Meclis-i meyde n'ola eylese cānān semā'
- 4 Āteş-i ruḥsārına mümkün olaydı nigāh
Cümleden eylerdi hep şu'le-perestān semā'
- 5 Her kişi bir şevķile raķş eder ammā ki ben
Şafvetīveş eylerem derd ile giryān semā'

Ġazel 49

[Fā' i lā tün fā' i lā tün fā' i lā tün fā' i lün]

- 1 Bülbül-i miḥnet-keşim ğülzārdan etdim ferāġ
'Āşık-ı āzürdeyem ol yārdan etdim ferāġ
- 2 Pençe-i ḥār ile ben ālūde gördüm dāmenin

Ol gül-i gülzârdan hem hârdan etdim ferâğ

- 3 Hârdan gül-goncayı mümkün mi men' -i ihtilâf
Terk-i ağıyar eylemez dildârdan etdim ferâğ
- 4 Yûsuf-ı hüsn olsa da bezl eylemem naqd-i dili
Ben hele ol şahid-i bâzârdan etdim ferâğ
- 5 Geldi haţţ-ı rûyı benden Şafvetî hüccet saña
Min ba' de ol şüh-i âfet-kârdan etdim ferâğ [11b]

Ġazel 50⁴⁷

[*Mef' ulü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün*]

- 1⁴⁸ dildârdan ferâğ
Bülbül eder mi gonce-i gülzârdan ferâğ
- 2 Geh şâne geh şabâdan olur muţtarib gönül
Ammâ muhâl turre-i tarrârdan ferâğ
- 3 Dil-hastegân-ı ' aşkı helâk itse gamzesi
İtmez nigâhı şive-i âzârdan ferâğ
- 4 Biñ cevri ü şive eylese ' uşşâka gam degil
Tek eylese nevâziş-i ağıyardan ferâğ

⁴⁷ Bu gazel yalnız SÜ'de kayıtlıdır.

⁴⁸ Bu kısım nüshada silik çıkmış.

5 Bezm-i viřāle maḥrem iken ey sitem-pesend
Lāyık mı şimdi şafveti-i zārdan ferāg

Ġazel 51

[Fe 'i lā tūn fe 'i lā tūn fe 'i lā tūn fe 'i lūn]

- 1 İ' tinā etmez idi lū'lū'-i ŧehvāre ŧadef
Dür-i dendāniña ger eylese nezzāre ŧadef
- 2 ŧeb-nemāsā dür-i yektāyı çeker āġūŧa
'Āķıbet ġoncaveŧ olsa n'ola ŧad pāre ŧadef
- 3 Açamaz āġzını ŧerm-i dür-i dendāniñdan
Tutalım ķādir imiŧ ķuvvet-i ġüftāre ŧadef
- 4 Ka' r-ı deryāda iken sāde-derūn olmaġla
Feyz-i nīsān ile pürdür ġöre hem-vāre ŧadef
- 5 Olsa rengin dür-i ŧehvār-miŧāl hūn-āb
Diridim ŧafvetiyā çem-i ġüher-bāre ŧadef

Ġazel 52

[Müfte' ilūn fā' ilūn müfte' ilūn fā' ilūn]

- 1 Germ-i ġāzab olsa ger ġamzesi hāncer be-kef
Nāleye āġāz eder ħasretiyān ser be-kef
- 2 Cām-ı temennāya yok ruḧŧat-ı arz-ı niyāz
Mest-i teġāfūl yine sākī-i sāġar be-kef
- 3 Teŧne-lebān lebūñ eylemez aŧlā nigāh
Olsa hezārān Hızır kāse-i kevŧer be-kef

4 Cām şanup ehl-i şevk yüz sürer ayağına
Geşt-i çemen eylese sākī gül-i ter be-kef

5 ‘Arşa-i maḥşerde de nāle eder Şafvetī
Āh-ı tazallüm bilip dāmen-i dil-ber be-kef

Ġazel 53

[Me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün]

- 1 Yatur kūyında yāriñ küşteġān-ı peykine şaf şaf
Geçilmez deşt-i miḥnetden pür olmuş ḥāk-i reh şaf şaf
- 2 Teġāfūl gösterirken reh-güzerde ḥayl-i ‘uşşāka
Helāk eyler yine ol şūḥ-ı düzd-dīde nigeḥ şaf şaf
- 3 Sipāh-ı fitne yüz gösterdi gūyā şehr-i ḥüsn içre
Be-dīd olmuş ruḥ-ı dildārda ḥaṭṭ-ı siyeh şaf şaf
- 4 O mest-i cām-ı nāziñ yād-ı la‘l-i neşve-baḥşıyla
Ḥarābāt-ı muḥabbetde ṭolı her bezmgeḥ şaf şaf
- 5 O şāha muntazır ḥasret⁴⁹-niżāre Şafvetiāsā
Reh-i gülşende ṭurmuş nergisān-ı zer-küleḥ şaf şaf

Ġazel 54

[Fā ‘ī lā tün fā ‘ī lā tün fā ‘ī lā tün fā ‘ī lün]

- 1 Bir dile pertev şala ḥūrşīd-i pür-envār-ı ‘aşk
Hiç mümkün midir ol kim eyleye inkār-ı ‘aşk [12a]

⁴⁹ ḥasret: ḥayret TK

- 2 Eylemez ümmîd-i dermân miḥnete şabr edemez
Özge müşkil derddir derd-i dil-i bîmâr-ı ‘ aşk
- 3 Olsa mir’ât-ı dilim şad pâre seng-i cevr ile
Gör yine her pâresinden şûret-i âşâr-ı ‘ aşk
- 4 N’ola her dem nâle kılsam bilmez ârâm u sükûn
‘ Andelîb-i hoş-nevâ-yı gûşe-i gülzâr-ı ‘ aşk
- 5 Nergis-i bîmârı bîmâr eyleyüp bî-iḥtiyâr
Şafvetîveş eyledi âḥir beni nâçâr-ı ‘ aşk

Ġazel 55

[Mef ‘ülü me fâ ‘î lü me fâ ‘î lü fa ‘û lün]

- 1 Āvâre-dilem zevk-i hevâ-yı çemenim yok
Bülbül-nağamem bir gül-i nâzik-bedenim yok
- 2 Biz bād be-destân-ı gülistân-ı ümîdiz
Gül-çîn-i gülzâr-ı gül ü yâsemenim yok
- 3 Manşûr-ı Ene’l-Ḥaḫḫ-zen-i bî-rağbet-i ‘ aşkam
Pervâ-yı heveskârî-i dâr u resenim yok
- 4 Ol ḥasretî-i küşte-i şem‘ -i ruḥ-ı yârem
Pervâne gibi minnet-i na‘ ş u kefenim yok
- 5 Bu bâğda ey Şafvetî üstâd-ı nevâyam

Pervā-yı ğam-ı ʔaʕ ne-i zāĝ u zaĝanım yoĝ

Ġazel 56

[Mefāʕ ilün feʕ ilātün mefāʕ ilün feʕ ilün]

- 1 Ger olsa⁵⁰ dil-bere teʕşir-i sūzı āhımızıñ
Nigāh-ı luʔfi olurdu bize o māhımızıñ
- 2 Girih der-ebrū vü mest-i mey-i teĝāfül-i nāz
Nedir ki ʔaşdı beni bilsin yine o şāhımızıñ
- 3 Zamān ola biline ʔadri ʔalmaya pā-māl
Bu şurezār-ı muĝabbetde her giyāhımızıñ
- 4 O mihr-i ħüsni temāşāya tāb mümkin mi
Şuʕ āʕ -ı şuʕ leden olsa eger nigāhımız
- 5 O şāh-ı ħüsni benim āh u zārım etmedi ĝuş
Bilinmedi sebebi Şafveti ĝünāhımızıñ

Ġazel 57

[Me fā ʕi lün me fā ʕi lün me fā ʕi lün me fā ʕi lün]

- 1 ʔadem-rencide ʔıldıñ ey şeh-i mümtāz ĝuş geldiñ
Bu ħāk-i nā-tüvānı eylediñ iĝrāz ĝuş geldiñ
- 2 ʕ Aceb āvāre idi ħasretiñle deşt-i miĝnetde
Ele aldıñ ĝönül murĝını ey şeh-bāz ĝuş geldiñ

⁵⁰ Olsa: etse TK

- 3 Helāk olmuşdı dil künc-i elemde derd-i hicrinle
Lebūñle eyle ihyā ey Mesīh-i' cāz hoş geldiñ
- 4 Ser-i rāhıñda Һasret-girye göñlüm muntazır dā'im
Sil eşk-i çeşmimi ey maҺrem-i dem-sāz hoş geldiñ
- 5 Hemān hecriñ ğamıydı Şafveti'niñ yār-ı ğam-Һārı
Keremler eylediñ ey dil-ber-i hem-rāz hoş geldin

Ġazel 58

[Fe 'i lā tün fe 'i lā tün fe 'i lā tün fe 'i lün]

- 1 Һam-be-Һam 'ārızıñ üstünde mu' anber zülfüñ
Āteşistāne düşen ejdere beñzer zülfüñ
- 2 İztırāb-ı dil-i ' uşşāk eşer eylemese
Lerzenāk olmaz idi böyle ser-ā-ser zülfüñ
- 3 Münkesif oldu şanur Һalk-ı cihān Һürşīdi
Her kaçan ol ruҺ-ı pür-tābıñı örter zülfüñ [12b]
- 4 Dil-i āvāremi etmezdi perişān böyle
Dūd-ı āhımdan eger olmasa muğber zülfüñ
- 5 'Āleme itse n'ola neşr-i şemīm eş'arı
Hāme-i Şafveti'yi etdi mu' attar zülfüñ

Ġazel 59

[Mef 'ülü me fā 'i lü me fā 'i lü fa 'ü lün]

- 1 Çeşm ile kaçan ‘ aşık-ı nālāna kıyarsıñ
Her bir nigehiñde niçe biñ cāna kıyarsıñ
- 2 Ey şem‘ göre luţf-ı güli bülbüle kıymaz
Efsūs ki pervāne-i sūzāne kıyarsıñ
- 3 Çokdur bu kadar āh-ı şerernāk hāzer kııl
Ey bülbül-i şeydā gül-i ħandāne kıyarsıñ
- 4 Zaĥm urma dimem sīneme pür-āteş-i ‘ aşķam
Ĥavfım bu ki ol ħançer-i bürrāne kıyarsıñ
- 5 Bir mūr-ı za‘ īf olsa da bī-rahımsın ey çerĥ
Mānend-i dil-i Şafvetī ħaşmāne kıyarsıñ

Ġazel 60⁵¹

[Fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lūn]

- 1 Nāle-i ‘ aşık o deñlü sūznāk olmaķ gerek
Kim bir āh itse eger ‘ ālem helāk olmaķ gerek
- 2 Dāğ-dārān-ı ġamiñ yād eyledikçe ġamzeñi
Sīnesi mānend-i lāle çāk çāk olmaķ gerek
- 3 Ārzū-yı vaşl-ı dāmen-būs eden mihr olsa da
Zerreāsā dergeh-i dilberde ħāk olmaķ gerek
- 4 Şāhid-i maķşūd olur elbetde bir gün der-kenār

⁵¹ Bu gazer yalnız SÜ’de kayıtlıdır.

Hâşılı mir'ât-ı ehl-i 'aşk pāk olmak gerek

- 5 Şafvetî her âh eden âlüfteye 'aşık dimem
Nâlesi erbâb-ı 'aşkıñ derdnâk olmak gerek

Ġazel 61

[Fâ 'i lâ tün fâ 'i lâ tün fâ 'i lâ tün fâ 'i lün]

- 1 Ġamze derkâr eyledikçe tîr-i müjgâniñ seniñ
Ġonç-e sîr-âb olur dillerde peykâniñ seniñ
- 2 Gerden-i billur günüñ cilve etdikçe olur
Ġüyyiâ fevvâre-i kevşer giribâniñ seniñ
- 3 Dâġhâ-yı ġamla bir gencînedir vîrâne dil
Mârdır anda ġayâl-i zülf-i piçâniñ seniñ
- 4 Çün şerâr âteş-i ġâkister-i ġasret-i nesîm
Şafvetî dilde nihândır dâġ-ı süzâniñ seniñ
- 5 Feyz-enfâs-ı cenâb-ı ġâzret-i üstâddır
Ey dil-i şeydâ nevâ-yı nüzhet-efşâniñ seniñ
- 6 Dil degül tenhâ eyâ mesned-nişîn-i mekremet
Hep cihân şermende-i luţf-ı firâvâniñ seniñ
- 7 Ebr-i luţfuñ eylesün şâd-âb-ı bâġ-ı 'âlemi
Dâ'imâ olsun cihân memnûn-ı iġsâniñ seniñ

Ġazel 62⁵²

[*Mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün*]

- 1 Reşk-i leġāfet-ı ruġı ol māh-peykeriñ
Zerd etdi reng-i rüyımı ħürşid-i enveriñ
- 2 Ĥaġġıñ ki oldı şafġa-i rüyüñda āşikār
Çıkdı beyāza ħāşiyeti müşg-i ezferiñ [13a]
- 3 Ey germ-i ħüsn-i tāb-ı ' izārıñ göreydi ger
Gül gül olurdu sīnesi⁵³
- 4 Ey serv-i bāġ ħaddiñi eyle şikest-i nāz
Olsa o ser-firāz eger ki ber-ā-beriñ
- 5 Gāġı nevāziş-i nigeġi yoġ mı Şafveti
Bihūde mi cefāsı hemān ol semen-beriñ

Ġazel 63

[*Mef' ūlū me fā' ilū me fā' ilū fa' ū lün*]

- 1 Āşüb u fiten hem-dem-i germ-ülfet-i ġamzeñ
Olduġ yine āfet-zede-i āfet-i ġamzeñ
- 2 Ĥün-āb-ı sirişkim yoluña eyledim işār
Ĥün-rizi-i ' uşşāġ ise ger ' ādet-i ġamzeñ
- 3 Ĥavf ile düşer ħaçer-i ser-tizi elinden

⁵² Bu gazel yalnız SÜ'de kayıtlıdır.

⁵³ Bu kısım nüshada silik çıkmış.

Yād eylese Behrām-ı felek heybet-i ğamzeñ

4 Şad pāre olurdu qalem-i naqş-ı muşavver
Taşvīr olınsaydı eger şūret-i ğamzeñ

5 Gāhī nazar it küşteleriñ hāline bārī
Ey şūh helāk etdi bizi dehşet-i ğamzeñ

6 Tā key bu ğurūr-ı hüsün ey mest-i tegāfūl
Yokdur nıgeh-i luḫfa meger ruḫşat-ı ğamzeñ

7 Küşte olalı Şafvetī Mirriḫ-i sipihre
Ġālib görünür oldu şehā şöhret-i ğamzeñ

Ġazel 64

[Me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün]

1 Dili pür āteş etdi şekve-ı bī-dādıñ ey bülbül
Güle kār eylemez mi nāle vü feryādıñ ey bülbül

2 Güşāde-ḫātır-ı āfāq-ı feyz-i nev-bahārīden
Açılmaz mı benim gibi dil-i nāşādıñ ey bülbül

3 Gelür mi hoş gül-i nāzük-mizāca şīveniñ yoḫsa
Hemān bīhūde zār etmek midir mu‘ tādıñ ey bülbül

4 ‘ Aceb mi itseler ḫabs-i qafes sen nāliş etdikce
Fiġān u şekvedir hep ḫūy-ı māder-zādıñ ey bülbül

- 5 İder gülzârı külhan ‘âkıbet âh-ı şerer-rîziñ
Meger kim Şafvetî’dir nâlede üstâdın ey bülbül

Ġazel 65

[Mefâ‘ ilün fe‘ ilâtün mefâ‘ ilün fe‘ ilün]

- 1 Melâmet-efken-i bâĝ-ı murâddır âhım
Semûm-ı şu‘ leveş âteş-nihâddır âhım
- 2 Müdâm düşmeni hep vaķf-ı ıztırâb eyler
Nesîm-i zelzele-i ķavm-ı ‘Ād’dır âhım
- 3 Hazer hazer e(y)⁵⁴ gül-i nev-bahâr-ı gülşen-i nâz
Mişâl-i şarşar-ı dey tünd-bâddır âhım
- 4 ‘ Aceb mi sũhte eylerse reh-rev-i emeli
Nesîm-i bâdiyeveş şu‘ lezârdır âhım
- 5 Mişâl-i Şafvetî ben murĝ-ı gülşen-i ye’sem
Melâmet-efken-i bâĝ-ı murâddır âhım [13b]

⁵⁴ Kelime iki nüshada da “ey” yazılmış ancak vezin gereği hece açık olmalı.

Ġazel 66⁵⁵

[*Mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün*]

- 1⁵⁶ olalım
Ĥabābveş mey-i nāb ile pür-ĥurūş olalım
- 2⁵⁷ āġāz-ı bülbül-i şeydā
Bu demde gül gibi gülşende cümle gūş olalım
- 3 Nevāya başlayalım feyz-i nev-bahārīdir
Bu köhne mey-kedede tā-be-key ĥamūş olalım
- 4 Müdām 'iş edelim bezmgeh-i gülşende
Ķadeĥ be-dest muĥabbet sebū be-dūş olalım
- 5 Felekden etmeyelim Şafvetī ümīd-i murād
Ber-zede-i muntazır-ı 'ālem-i sürūş olalım

Ġazel 67

[*Mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün*]

- 1 Ġulüvv-yı 'aşkla āhım şerāre-pāş etdim
Fiġān ki rāz-ı derūnum cihāna fāş etdim
- 2 'Aceb mi mest-i ser-endāz-ı 'aşk isem her dem
Ĥayāl-i la' liñi ben māye-i ma' āş etdim
- 3 Murād-ı devri gülzārdan degil bülbül

⁵⁵ Bu gazel yalnız SÜ'de kayıtlıdır.

⁵⁶ Nūshada bu ksm silik çıkmış.

⁵⁷ Nūshada bu ksm silik çıkmış.

Çemende zâg-ı bed-âvâzdan telâş etdim

4 Güzâr etmedi hergiz o şu‘le-i ser-keş
Yolında yok yere hâkisterem ferâş etdim

5 O şūh-ı seng-dile etmedi eşer-i feryâd
Mişâl-i Şafvetî çok âh-ı dil-hırâş etdim

Ġazel 68

[Fe ‘i lâ tün fe ‘i lâ tün fe ‘i lâ tün fe ‘i lün]

- 1 Câna kâr eyledi ey çerh-i sitemkâr sitem
Ne belâdır dil-i âşüfteye her bâr sitem
- 2 Bî-sebeb cevri kıoya sende eyâ çerh-i denî
Baña yitmez mi eder ğamze-i dil-dâr sitem
- 3 El-amân-ğāh cihân ğamze-i fettânından
Tâ-be-key tâ-be-key ey âfet-i ħün-ğār sitem
- 4 Belki cevri eylemesiñ cânıma cevri eylesen
İtdi mu‘ tād beni cevrine nâ-çâr sitem
- 5 Eyle inşâf yeter Şafvetî’yi zâr etdiñ
Câna kâr eyledi ey çerh-i sitemkâr sitem

Ġazel 69⁵⁸

[Fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün]

⁵⁸ 69. Gazelden itibaren olan şiirleri yalnız SÜ’de kayıtlıdır.

- 1 Ser-be-ser dāgdārdır s̄inem
Gūyiyā lālezārdır s̄inem
- 2 ‘Aks-i ruhsārīñ ile gül gül olur
Levḥ-i naqş u nigārdır s̄inem
- 3 Seyl-i lü’lü-i eşke hemvāre
Cāygāh-ı güzārdır s̄inem
- 4 Gerçi ḥākister etdi sūziş-i ğam
Yine gör şu‘lebārdır s̄inem
- 5 Ne ‘aceb her dem itse āh u enīn
Neylesün pūr-fikārdır s̄inem
- 6 Ārzū-yı dehān u zūlfūñ ile
Her zamān teng ü tārdır s̄inem
- 7 N’ola tīr-i cefāya olsa siper
Hedef-i rūzgārdır s̄inem [14a]
- 8 Āh edersem cihān olur sūzān
O⁵⁹
- 9 Nice gelsün o māh pehlūya
Şafveti şu‘lezārdır sinem

⁵⁹ Bu kısım nüshada silik çıkmış.

Ġazel 70

[Mef 'ulü me fā 'ī lü me fā 'ī lü fa 'ū lün]

- 1 Furşat mı olur 'iş-i şarab-zāya ġamımdan
Hiç el mi deger cām-ı řafāya elemimden
- 2 Hākister-i ten şaldı hemān āteř-i ġamdan
Miħnetgeh-i řasretde vücūd-ı 'ademimden
- 3 Ġülzār eder reşk-i řemenzār-ı muħabbet
Feryād benim bülbül-i āteř-naġamımdan
- 4 Cām-ı ġam-ı zehr-āb-ı muħabbetle eder 'iş
Āzürde-dilem meşreb-i āyīn-i Cem'den
- 5 Leb-riş-i tef u tāb-ı ġamam řafvetiyā ben
Zāhir mi degil sūziř-i nāy řalemimden

Ġazel 71

[Me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün]

- 1 Yařarsın sinemiz řasretle sūzān olmasın dersin
Dilersin baġrımız ney gibi nālān olmasın dersin
- 2 Dile nūř etdirirsin bezm-i ġamda cām-ı zehr-ābı
Yine ey mest-i nāzım zār u giryān olmasın dersin
- 3 Geçilmez küřtegān-ı nāzdan deşt-i muħabbetde
Yine kūyımda vā-veylā vü eġgān olmasın dersin

- 4 Derūnım t̄ab-ı ruḥsārıñıla cāh-i dāğ dāğ etdiñ
Belāyı gör ki āhiñ āteş-efşān olmasın dersin
- 5 Esīr-i zūlf-i yār etdiñ dili ey Şafvetī āḫir
‘ Acebdir ḫāṭırım yine perīşān olmasın dersin

Ġazel 72

[Fe ‘i lā tūn fe ‘i lā tūn fe ‘i lā tūn fe ‘i lūn]

- 1 Būlbūl-i zār nice etmesün āh u efgān
Bāğda gönçeyi dil-teng görür her ān⁶⁰
- 2 Bezm-i gülşen ne ṭarabgāh-ı şafā eder eger
Ber-ḫarār itse gülūñ sāğar-ı ‘işin devrān
- 3 Ne zamān nağme-i şādī eder eyā bilseñ
‘ Ahd-i gülde yine gör būlbūl-i şeydā nālān
- 4 Sāye-endāz olıcaḫ pertev-i mihr-i ruḥ-ı yār
Lāleveş dāğ-ı derūnum n’ola olsa sūzān
- 5 Gül gibi virse felek sāğar-ı ‘işe ruḥşat
Şafvetī biz de bu gülşende olurduḫ ḫandān

⁶⁰ Mısranın vezni bozuk.

Ġazel 73

[Fā 'i lā tūn fā 'i lā tūn fā 'i lā tūn fā 'i lūn]

- 1 Sīnem oldı ḥasretiñle gülşen-i ğam dāğdan
Şimdilik müstağniyiz geşt ü güzār-ı bāğdan
- 2 'Andelībiñ āhı girmezse n'ola gūş-ı güle
İşidilmez bülbülñ feryādı şavt-ı zāğdan
- 3 Olmadı bir ğonçe-i nev-ḥīze şafā dest-res
Hişşemiz bīhūde seyr ancak bu bāğ u rāğdan [14b]
- 4 Bülbül-i dil künc-i ğamda her dem āh u zār eder
Ḥazrı yok bī-çāreniñ gülşende lehv u lāğdan
- 5 Bülbül-i gülzār-ı 'aşk olsa 'aceb mi Şafvetī
Gül gül olmuş sīnesi hep şu'lezār-ı dāğdan

Ġazel 74

[Fā 'i lā tūn fā 'i lā tūn fā 'i lūn]

- 1 Meh yüziñe benzeyeli māh-ı nev
Ḥüsnüñe ḥürşiddeden aldı girev
- 2 Dāğ-ı dilim ḥırmen-i āteş eder
Bağş-ı sürür itse felek nīm cev
- 3 Şekveye tāb olsa idi āh-ı dil
Peyk-i şabādan da olur tiz-rev

4 Āh ki āh eyleyemem orarın
Çeri yaar dūd-1 dilimden ‘alev

5 Őekveyi o bana vefāsız diyü
ādir ise Şafveti bir dāı sev

azel 75

[Mef‘ülü fā‘ilätü mefā‘ilü fā‘ilün]

1 Biz rabet etmeziz felegi get-i bāına
Degmez nevā-yı bülbüli destān-1 zāına

2 Bezetdi tāze dā ile dest-i tazallümüm
Dāmān-1 dil-rübāda gören gül budaına

3 Bī-āb u tāb bir gül-i tavirdir hemān
Nisbetle verd ol meh-i üsnü nigāına

4 Ey ‘andelīb geri üstād-1 namesin⁶¹
Ammā ki girse nāleleri gül ulaına

5 Güstā-1 luf-1 sāi-i bezm-i muabbetiz
Dā’im ‘aceb mi Şafveti düsü ayaına

azel 76

[Fā‘i lā tün fā‘i lā tün fā‘i lā tün fā‘i lün]

1 Dem mi vardır hem-demim cānā ayāli olmaya

⁶¹ Mısranın vezni bozuk.

Nağme-i dil nâle-i hecr ü vişâliñ olmaya

- 2 Bu dil-i târîkde olmaz ziyâ-bağş-ı sürür
Pertev-endâz-ı tecellî kim cemâliñ olmaya
- 3 Yine sen dâmen-keşân-ı nâz eylersin hırâm
Gerçi pür dil yoğ rehinde pâymalıñ olmaya
- 4 Şafvetî ‘âlemde ‘âlem yoğ gibi ehl-i dile
Görmedim bir dem ki hiç zirâ melâliñ olmaya
- 5 Ey dil-i güstâh ol zî-şânı taşdı‘ tâ-be-key
Var mı bir şi‘riñ ki anda ‘arz-ı hâliñ olmaya
- 6 Saña vâcibdir ki şimdi her zamân ihlâşile
Hiç du‘âsından ehem bir kıl u kâliñ olmaya
- 7 Tâ ki ‘âlim diyeler ey âfitâb-ı feyz-vücûd
Devr etdikçe felek hergiz zevâliñ olmaya [15a]

Ġazel 77

[Mef ‘ülü me fâ ‘î lü me fâ ‘î lü fa ‘ü lün]

- 1 Münkün mi o ruhsâreye bir nazra-i dil-ğâh
Âğüş-nişîn-i nazaram olsa da⁶²
- 2 Âyîneye bakmağdan ederdi hâzer ol şüh
Hâl-i dil-i zârımdan olaydı eger âgâh

⁶² Bu kısım nüshada eksik çıkmış.

- 3 Her ğoncayı gülşende eder nāfe-i āhū
Ger olsa şabā nūkhet-i zūlfūñ ile hem-rāh
- 4 Encüm degil eflākde her şeb ğam-ı dilden
Tutsa ne ‘aceb penbe-i çerhi şerer-i āh
- 5 Ey Şafvetī ğamdan ne ğamuñ var ki penāhūñ
Ol melce’-i āfākđır el-minnetü li’llāh
- 6 Dergāhına mensūb olan ‘ār itse ‘aceb mi
Farzā aña rütbetde⁶³ dinildikde felek-cāh
- 7 ‘Arz eyler idim tuħfe-i cān olsa қabūli
*El-‘abdū ve mā yemlūkuhu kāne li-mevlāhu*⁶⁴
- 8 Āġāz-ı du‘ā eyle dilā nār-ı ħasedden
Mānend-i şerer ‘ömr-i ‘adūsı ola kūtāh

Ġazel 78

[Fe ‘i lā tūn fe ‘i lā tūn fe ‘i lā tūn fe ‘i lūn]

- 1 Eylese seyr-i çemenzār o meh-i tābende
Hār olur bülbüle gül bezmgehi- gülşende
- 2 Teng eder yire қadem başmadan ol mest-i ğurūr
Hāk olaldan berü yolında dil-efkende

⁶³ Nūshada bu kelime “rütbeyle” yazılmış daha sonra kelimenin üzerine “rütbetde” yazılmış vezin gereği rütbetde okundu.

⁶⁴ Kōle ve sahip olduğu herşey, Onun (kōlenin) sahibine aittir.

3 Nāle-senc-i ruḥ-ı yār olsa çemende dil-i zār
Bülbül-i nağme-zeninden gül olur şermende

4 Hele söz şāf gerek Şafvetī inşāf inşāf
‘Andelīb-i çemen ü tūṭī-i ṭab‘ım atında

azel 79

[Me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün]

1 O ıfl-ı nev-resim āşüb-ı devrān oldu gitdikce
Belā-yı murğ-ı dil āfet-res-i cān oldu gitdikce

2 Gelür mi bir daḥı cem‘iyyet-i ḥāṭır ‘aceb yāda
Göñül zülf-i siyāhında perīşān oldu gitdikce

3 Fiğān ey gonca-i āteş-fürüz-i gülşen-i sīne
Mişāl-i lāle dāğ-ı dil fürüzān oldu gitdikce

4 ‘Aceb mi olsa ‘ālem manşıb-ı pervāneñi maṭlab
O şūḥum şem‘-i bezm-ārā-yı ḥübān oldu gitdikce

5 Niğāh-ı luṭfını dilden dirīğ etmekde ol āfet
Naşīb-i Şafvetī āzār [u] efgān oldu gitdikce

Ġazel 80

[Fe 'i lā tūn fe 'i lā tūn fe 'i lā tūn fe 'i lūn]

- 1 Nev-bahār olsa cihān gül gibi ḥandān olsa
Yine her gūşede şad bülbül-i destān olsa
- 2 Sākī-i la' l-i lebūñ eyler idi bī-minnet
'Āşık-ı zārīñ eger derdine dermān olsa
- 3 Niçün āşüfte gönül zülfüñe oldı şeydā
Ağlamam her ne kadar zār u perişān olsa
- 4 Der-kenār eyler idik şāhid-i maqşūdı eger
Ṭaraf-ı cūy u leb-i cām u gülistān olsa
- 5 Gūşına girmez o gül-ğonca-i nāzīñ hergiz
Şafvetī bülbül-i gūyā gibi nālān olsa [15b]

Ġazel 81

[Me fā 'ī lūn me fā 'ī lūn me fā 'ī lūn me fā 'ī lūn]

- 1⁶⁵ dilde
Semenderdir ġamīñ kānūn-ı āteş-perver-i dilde
- 2 Nice nerm etdi ḳalb-i āhenīñ ol büt-i şūḥūñ
Ḥazer ey heves-i te'sīr olurmuş āzürde dilde
- 3 ' Aceb mi meclis-i miḥnetde hüşyār olmasam cānā
Pür oldı bāde-i mihr ü muḥabbet sāğar-ı dilde

⁶⁵ Bu kısım yazmada silik çıkmış.

- 4 Semen-ber ğonça-ğabğab dil-rübālar çoğdur ammā kim
Seniñ ‘aks-i ruğuñdur cilve-ger hep manzar-ı dilde
- 5 Ğubār oldumsa da tāb-ı ruğuñla el-ĥazer ey meh
Yine şad şu‘ le ser-der-ceybdır ĥākister-i dilde
- 6 Fūrūğ-ı ĥāl-i ruĥsārīñla dāğım bezm-i miĥnetde
Buĥūr-āsā firūzān oldı cānā micmer-i dilde
- 7 Ser-ā-pā Şafvetī cism-i nizār āmāde-i ğamda
Anıñçün dāğ-ı miĥnetdir yanan ser-tā-ser dilde

Ğazel 82

[Fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lūn]

- 1 ‘İd-i adĥā şevĥ-baĥş-ı cān-ı şeydādır yine
Hep dil-i ‘uşşāĥ ser-mest-i temennādır yine
- 2 Resmdir ĥurbān eder ‘ālem o mest-i nāz ise
Elde ĥancer ĥaşd-ı ‘uşşāĥa müheyyādır yine
- 3 Cibre’il olsa eger āşüfte çeşm-i mestine
Ğamzesiyle kārı hep ‘arż-ı medār eder yine
- 4 Dilberān ser-germ-i nāz āşüfteler mest-i niyāz
Vaĥt-i ‘iş u nūş u devr-i cām-ı şahbādır yine
- 5 Bir nigāh-ı dil-nüvāz it Şafvetī-i zārīña

Bu dem-i şādīde kim ʿālem ʿarab-zādır yine

Ġazel 83

[Feʿilātün mefāʿilün feʿilün]

- 1 Güller açıldı bu hevālar ile
Bāğa gel bülbülā nevālar ile
- 2 Şāhid-i nev-bahār zeyn oldu
Sünbülī sūsenī ʿabālar ile
- 3 Oldı mey-ḥāne cā-be-cā gülşen
Lāleden cām-ı dil-güşālar ile
- 4 ʿAndelīb-i ʿemen eder feryād
Nağamāt-ı ʿarab-fezālar ile
- 5 Bāğda bülbül ile āh edelim
Olalım hem-dem āşinālar ile
- 6 Bāğda goncalar açılsa n'ola
Furşat el virdi bu hevālar ile
- 7 Bezm-i gülşende Şafvetī demidir
ʿİş u nūş eyle dil-rübālar ile

Ġazel 84

[Me fā ʿī lün me fā ʿī lün me fā ʿī lün me fā ʿī lün]

- 1 Derūn-ı dilde ki var ser-te-ser keder keder üzre

Müjemde rīziş-i eşkim olur şerer şerer üzre [16a]

- 2 Pey-â-pey olmadadır bīm-i çeşm-i tîğ-keşinden
Dil-i belâ-zede de mu‘ tekif h̄azer h̄azer üzre
- 3 Ger itsem ‘azm-i çemen kūy-ı yâr yâde gelür hem
‘Acebdir ‘aşık-ı zâre düşer sefer sefer üzre
- 4 H̄azer eder göre zaḥm-ı ḥadeng âh-ı dilimden
Sipihri-i mihr ü mehinden tutar siper siper üzre
- 5 O şūḥ bezmgeh-i Şafvetî’ye h̄iç gelür mi
Egerçi var ise hezārân haber haber üzre

Ġazel 85

[Fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lā tūn fā ‘i lūn]

- 1 Tūrı gördüm bezm-i vaşl-ı yâr geldi ḥâṭıra
Şem‘ -i bezm-efrūz-ı âteş-bâr geldi ḥâṭıra
- 2 ‘Āşıkâne gülşene bülbülmeniş etdim nigāh
Āb u tāb-ı ‘arız-ı dildâr geldi ḥâṭıra
- 3 Ḥayret-âlūd-ı ğubâr-ı ḥaṭṭ-ı la‘ l-i yâr ile
Mest olup bildim ki ol esrār geldi ḥâṭıra
- 4 Zaḥm-ı ḥâr ile şikeste âh u efgān etmede
Bülbüli gördüm dil-i bī-mār geldi ḥâṭıra

5 Hāne-i dilde hayāl-i yārile tenhā iken
Nāgehānī şıķlet-i aġyār geldi hātıra

6 Şafvetī künc-i ferāġ-ı ġamda dil sākin idi
Ġuş idince bülbüli ġülzār geldi hātıra

Ġazel 86

[Mef 'ülü me fā 'ī lü me fā 'ī lü fa 'ü lün]

1 Her demde dili ' aşık-ı aşüfte eder āh
Feryād ki ol seng-dile etmez eşer āh

2 Dūd-i dilimi bād-ı bahār mı şanursın
Ey ġül hāzer it ġülşen-i āfāķı yıķar āh

3 Āteş-gede-i dilden olur derdile rızān
Bu künbed-i mināyı n'ola itse ġüzer āh

4 Reşķ-i ġül-i ġülşengeh-i Tūr olsa ' aceb mi
Yād-ı ruķuñ ile dil-i sūzānda her āh

5 Dünyā hāzer itmiş tütalım āh-ı dilimden
Ey Şafvetī ol şūķ-ı cihān itse hāzer āh

Ġazel 87

[Me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün]

- 1 O mestem ben ki her dem mey içer mey-ḥāne mey-ḥāne
Ne mümkin içmemek sāgar şunar mestāne mestāne
- 2 Nev-ülfet tāze 'uşşāka nevāziş-baḥş olur ammā
Kādīmī āşināya ne baḡar bīgāne bīgāne
- 3 Alur naḡd-i dil-i 'uşşākı nāzile o mest-i nāz
Metā' -1 nāzı cānānım şatar rindāne rindāne
- 4 Nigāhıñdır o sākī-i ḡadeḡ-i bīmārı meclis kim
Şarāb-ı 'işveyi ölçer döker peymāne peymāne
- 5 Göñül zünnār-ı zülfe bend olaldan Şafvetiāsā
Şanem-zār-ı muḡabbetde gezer büt-ḥāne büt-ḥāne

Ġazel 88

[Mef 'ülü me fā 'ī lü me fā 'ī lü fa 'ū lün]

- 1 'Uşşāka ne ḡacet ki ede nāle-ṡırāzı
Ol mest-i mey-i nāz bilür mest-i niyāzı [16b]
- 2⁶⁶
'Arz eyleyemem dilde olan sūz u güdāzı
- 3 Ḥāk oldı şehīdān-ı ḡamıñ eylemediñ yād
Cānā bu mıdır şīve-i 'uşşāḡ-nüvāzı

⁶⁶ Mısra nüshada silik çıkmış.

- 4 Hep eyleridi mürdeleri zinde vü cāvīd
Olsaydı müheyyā lebūñūñ vāķıf-ı rāzı
- 5 Her bir ğamı pek şūret ile cilve-ger eyle
İtdikçe dil-i zāra felek şu‘bede-bāzı
- 6 Dāmān-ı niyāzı ķoma ey Şafveti elden
Virdükce o meh ğamzesine ruķsat-ı nāzı

Ġazel 89

[*Me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün me fā ‘ī lün*]

- 1 Fiġān-ı ħasret-i rūyñla geķt itsem ğülistānı
İder āşüfte nālem bülbülān-ı naġme-sencānı
- 2 Perişān olsa idi tünd-bād-ı āh-ı ‘āşıkdan
Perişān eylemezdi dilleri zülf-i perişānı
- 3 ‘Aceb mi ħasreti rūy-ı āliñ ‘andelīb-āsā
Olursa mest gördükce ķemende verd-i ħandānı
- 4 İder şad ķāk āh-ı cān-ġüzār etdikce ķemende
Niķe fark eylesün ‘āşık ġirībān ile dāmānı
- 5 Ruġñ baġt-ı siyāh Şafveti’ye nūr-baġş olsa
Olurdu ħaşre dek tır-ı sipihriñ mihr-i raķşānı
- 6 Hele baġt-ı siyāhım rüşen olmazdı ŧulū‘ etse

Derûnında sipihriñ niçe biñ hürşid-i t̄abānı

7 Meger kim h̄āk-i dergāh-ı Hūdāvend-i felek-ķadre
İde mihr-i cihānāsā hemīşe vaz^ç-ı pīşānī

8 Ne mihr-i ^ç ālem eder çeşm-i ^ç alīl māye-i bīniş
O dergehde ki gerd-i pākidir kuḥl-ı Şıfāhānī

9 Yüzüm h̄āk eyleyelden āsitānende bi-ḥamdi'llāh
Ḥalāş oldum sipihriñ dest-i cevrenden benānı

10 ^ç Aceb mi her zamān dil luḥf-ı gū-ā-gūnın añdıķca
Ferāmūş eyleye cevr ü cefā-yı baḥt u devrānı

11 Edā etmek ne mümkindir şenā-yı gevher-i zātın
Benim gibi şenāyīde eger olsa şenā-ḥānı

12 Ser-efrāz eyledikçe ehl-i ṭab^ç ı⁶⁷
Serīr-i bezm-i ^ç işretde Hūdā olsun nigehbānı

Ġazel 90

[Mütefā^ç ilün fe^ç ulün mütefā^ç ilün fe^ç ulün]

1 Seḥer ^ç andelīb cūş-ı gül ile nevālar etdi
Dil-i zāre nükte-āmīz bir iki edālar etdi

2 Ķomadı ğubārāsā kim olam yolında pā-māl
Baña rüzgār-ı bī-cā ne ķadar cefālar etdi

⁶⁷ Nūshada bu kısım boş bırakılmış.

- 3 Hedef eyleyüp ol âfet dili ğayrı tîr-i cevre
Beni itdi yine mecrûh kıoya çok hıaşalar etdi
- 4 Ne ‘aceb olursa me’yûs taleb-i şifâdan ‘âşık
Dil-i nâ-tüvâne ‘İsâdemi çok devâlar etdi
- 5 Hele biz şafâ-yı kalbi yine câm-ı meyde gördük
Dil-i şafvetî de gördi o dağı şafâlar etdi [17a]

Ġazel 91

[Me fâ ‘î lün me fâ ‘î lün me fâ ‘î lün me fâ ‘î lün]

- 1 Görür yanında bülbül güllerin her hâr-ı dil-dûzı
‘Aceb mi şu‘le-efşân olsa her.....⁶⁸
- 2 Gül-i hürşide dirler bir gül-i pejmürdedir bî-tâb
Temâşa eyleyenler ol gül-i verd-i dil-efrûzı
- 6 Dem-i vaşlı işitdik bilmeziz ammâ ne ‘âlemdir
Hermânâ Rûz-ı şasretdir dil-i âvâreye rûzî
- 7 Hemîşe rûze-dâr-ı şasret u mişnet-keş-i ğamdır
Ne bilsün sâkinân-ı ‘âlem-i ‘ařķ ‘îd ü nev-rûzı
- 8 Mişâl-i şafvetî bir bârgâha intisâbım var
‘Aceb mi eylesem hergiz niyâz-ı başt-ı fîrûzı

⁶⁸ Bu kısım nüshada silik çıkmış.

Ġazel 92

[Me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün]

- 1 Vezān oldı nesīm-i nev-bahār-efrūz-ı nevrūzı
‘ Aceb mi bülbulüñ gül-rız olursa dāğ-ı dil-sūzı
- 2 Figān-ı ‘ āşıq-ı zārı men‘ etme kūyından
Çemende āh-ı bülbuldür gülüñ de revnaq-efrūzı
- 3 Hemān bī-hūde bülbul ruz u şeb hasretle zār eyler
Yine zevk-i vişāl-i bezm-i gül hāre olur ruzı
- 4 Olur bir taze ğamla her zamān germ-ülfet-i miñnet
Belādır köhnedikçe ‘ āşıqıñ derd-i ğam-endūzı
- 5 Sa‘ ādet-yāb-ı sa‘ d-ı ekberim ben Şafveti-āsā
Gerekmez baña çerhin imtinān-ı baht-ı firuzı
- 6 Bi-ħamdi’llāh ‘ ahd-ı devletinde ğayrı kārım yok
Du‘ ā-yı ‘ ömr-i ruz-efrūzındır virdim şenā ruzı
- 7 Hemişe reşk idüp her ruzına nev-ruz-ı ferruħ-dem
Ola yā Rab füzün-ter dem-be-dem iqbāl-i firuzı

Ġazel 93

[Me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün me fā 'ī lün]

- 1 N’ola baht-ı siyāhımdan edersen nāle vü zārı
Niçe demdir ki göstermez baña ol çeşm-i mekkārı

- 2 Dil-i āşūftegān-ı ‘ aşk neylerdi ‘ aceb bilsek
Olaydı tā ebed ḥüsnüñ eger kim germ-bāzārı
- 3 O sengīn dil ‘ aceb mağrūr-ı ḥüsn-i ‘ ālem-ārādır
Eşer etmez mi āḥir ‘ āşıkıñ āh-ı şerer-bārı
- 4 Niyāz eylerken ‘ āşık bīmden ol çeşm-i ḥūn-rīze
Niçe mümkündür etmek ğamze-i şūḥ ile peykārı
- 5 Bi-ḥamdi’llāh ki her dem Şafvetī’ye tāze dil-berler
Ferāmūş etdirirler miḥnet-i çerḥ-i sitem-kārı

Ġazel 94

[Mütefā‘ ilün fe‘ülün mütefā‘ ilün fe‘ülün]

- 1 Ne çekildi yār bizden ne bizimle ülfet etdi
Ne ferāğat-ı nevāziş ne qarīn-i vuşlat etdi
- 2 Ne ‘ aceb ederse ḥalkı o sitem pesend-i küşte
Niğeh ü kirişme-i ğamze yine meyl-i şoḥbet etdi
- 3 Kerem itse yār gelse yine bezmgāh-ı vaşla
Ne sebeble yine senden bu ḫadar ferāğat etdi [17b]
- 4⁶⁹
Ne belāymış ol āfet bize cevri ‘ ādet itdi
- 5 Ne şabır ḫodı ne ḫāḫat dil-i Şafvetī’de āḥir

⁶⁹ Nūshada bu mısra silik çıkmış.

Yine bir nigejde bilmem o perî ne hâlet etdi

Ġazel 95

[Fe ‘i lâ tün fe ‘i lâ tün fe ‘i lâ tün fe ‘i lün]

- 1 Mest iken hâtıra ruhsâre-i dil-ber düşdi
Güyyiâ sâgar-ı şahbâya gül-i ter düşdi
- 2 Sâkiyâ cām-ı ʔarab-zâyı düşürme elden
Cem-i devrânîñ elinden göre sâgar düşdi
- 3 Va‘de-i būs-ı lebüñ eylese tekrâr ne vār
Şekker-i leblerüñ ey şüh mükerrer düşdi
- 4 Bildi eksikligin ey mihr-i sipihr-i behcet
Her ne dem kim ruḥuña mäh ber-ā-ber düşdi
- 5 Şafvetî her ne zamân ‘arz-ı cemāl etdi o yār
Pâyına gördüm o dem mihr-i münevver düşdi

Ġazel 96

[Fe ‘i lâ tün fe ‘i lâ tün fe ‘i lâ tün fe ‘i lün]

- 1 ‘Āşık-ı şifte aġyārile yār olsun mı
‘Andelîb-i çemen ülfetger-i hār olsun mı
- 2 Meḥek-i mähda noḡşāmı degil mi zāhir
Ten-i sîmîniñ ile mihr ‘imār olsun mı
- 3 Merhem-i luḡfiñ ile gāhî nevāzişgeri geh

Her zamān kāvīş-i ğam sīne figār olsun mı

4 Kūy-ı dilberde de ārām edemezse n'ola dil
Gird-i pā-māl-i muḥabbetde qarār olsun mı

5 Şafvetī gibi saña mā'il olandan kaçma
Öyle bir 'āşık-i ālüfteden 'ār olsun mı

Rübā'î 1

Yoğ mı ħaberiñ yārdan ey bād-ı şabā
Ol dil-ber-i gül-ı izārdan ey bād-ı şabā
Ben bülbül-i ħabs-i ħafesem luğf eyle
Bir nükhet gülzārdān ey bād-ı şabā

Rübā'î 2

İtdikce ħücüm ı asker-i derd ü miğen
Ğalmaz bu dil-i za'ıfde tāb-ı suğen
Muğliş diyü bāb-ı luğfiña ı azm etdim
Ey pertev-i luğfi ı āleme sāye-figen

Rübā'î 3

Olmaz bu ħadar meclis-i ı işret-efzā
Olsa mey-i kevşer eger anda şahbā
Hep neşve-i pāy-būsıdır sākīniñ
Yoğsa nice olur kevşer-i meyde bu şafā [18a]

Ꞑıt' a 1

[Fā 'i lā tūn fā 'i lā tūn fā 'i lā tūn fā 'i lūn]

Mīr-i meclis şād-kām olsun.....⁷⁰

Kim bu şeb maḥv eyledi mey dildeki ālāmı hep

Şöyle ser-mestim ḥayāl-ı zevk-i vaşl-ı yār ile

Devr etdim ḥātırımdam miḥnet-i eyyāmı hep

Ꞑıt' a 2

[Mefā' ilūn fe' ilātūn mefā' ilūn fe' ilūn]

Hemişe ğamze-i cellādı ol şeh-i ḥüsnūñ

Hezār-ı bī-kīne 'aşkına ḥavāle iken

Sebeb nedir ki ḳatilde yine eder ihmāl

Raḳīb-i rū-siyehi vācibü'l-izāle iken

Temmet bi'l-ḥayr

⁷⁰ Bu kısım nüshada boş bırakılmış.